

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS, 67E JAARGANG NO.8, AUGUSTUS 2006

ONZE VOGELS

De

se

De Vogelvrienden Kri

ssel

Boven de staart van de man en
onder de staart van de pop.

Foto boven: jonge nachtegaal e.k. 2005, enkele weken oude man!

Foto rechts: jonge nachtegaal e.k. 2005, enkele weken oude
pop! Verschillen zijn al te zien!

osel

De

ONZE VOGELS

ISSN 0030-3224

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 35.500)

Onze Vogels is een maandblad, uitgegeven door de NBvV, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. Voor meer informatie over de NBvV, haar doelstellingen en het lidmaatschap verwijzen u naar de rubriek "Bondsmededelingen" achter in dit blad. De leden van de NBvV krijgen dit maandblad op grond van hun lidmaatschap automatisch thuis gezonden.

Adamawatortel 262

VERDER IN DIT NUMMER	pagina
Geslachtsverschil bij Japanse nachtegaal	254
De virginische boomkwartelfamilie	257
Boekbeschrijving	260
Parkieten AZ Bundesschau2005	261
Adamawatortel	262
De kneu	264
Speciaalclub	266
Een jaar rond vogels houden	268
Kweek met de zwarte roodstaart	270
Kweken van prachtvinken (3)	271
kalender 2006 augustus	273
Voedselbronnen voor papegaaien	274
Bleekkoprosella	277
Volière van de maand	279
Column	280
Vraag en aanbod	281
Kleurkanaries	283
Bondsmededelingen	285
Jeugd	285
Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers	286
Zwartnek wever	287

Bleekkoprosella
277

Zwartnek wever
287

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 18 sept 2006

Colofon

UITGEVER

'Onze Vogels' is het maandelijks tijdschrift van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. Een organisatie van vogelliefhebbers met ca. 34.000 leden. De NBvV is opgericht in 1933. De totale oplage van 'Onze Vogels' bedraagt 35.500 exemplaren. Het tijdschrift wordt toegezonden aan leden, verspreide leden en binnen- en buitenlandse abonnees. Men wordt lid van de NBvV door zich aan te sluiten bij een van de bijna 600 plaatselijke afdelingen van de bond. Ook bestaat de mogelijkheid verspreid lid te worden.

Met ingang van 1-1-2006 geldt voor buitenlandse leden van afdelingen voor de betalen contributie naar de afdeling een toeslag van € 25,52 aan extra portokosten voor Europa. Desgewenst kan men via de secretaris van de afdeling aan het bondsbureau melden dat men voor een postadres binnen Nederland kiest. Men voorkomt hiermee de extra portofeffing. Voor buiten Europa dient men het tarief op te vragen.

ADRES

NBvV, Postbus 74
4600 AB BERGEN OP ZOOM
tel. 0164-235007 e-mail: info@nbvv.nl
fax 0164-239020 website: www.nbvv.nl
Bankrekening: 46.89.59.262
Postbank: 11.48.324
Voor België: 000-0156074-01
T.n.v. Ned. Bond van Vogelliefhebbers

REDACTIE

Redactie: Gea Stoop, de Perponcherstraat 4,
2518 SW Den Haag (tel 070-3461831
e-mail: onzevogels@hetnet.nl)
Kanaries: Henk van der Wal en Gea Stoop
Tropen en grondvogels: Jan de Nijs
Tekstcorrectie: Jan Huijsmans

ZAKELIJKE ADVERTENTIES

Tarieven voor zakelijke advertenties zijn te verkrijgen bij Piet Deley op het bondsbureau in Bergen op Zoom. Voor 'vraag en aanbod' advertenties wordt verwezen naar de desbetreffende tarieven en voorwaarden elders in dit blad. De sluitingstermijn voor zakelijke advertenties is uiterlijk 6 weken voor verschijngdatum. 'Onze Vogels' wordt in de laatste volle week van de maand ter post bezorgd.

ABONNEMENTSPRIJZEN

Vanaf 1 januari 2006 gelden de volgende abonnementsprijzen:
Nederland € 25,00, België € 27,00,
Europa € 48,00, buiten Europa € 62,00.
Voor verzending per luchtpost geldt een ander tarief, afhankelijk van het land van bestemming. Dit kan worden aangevraagd bij het bondsbureau. Het abonnementsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

VERSPREID LIDMAATSCHAP

Iemand die principieel geen lid wenst te worden van een afdelingsvereniging kan verspreid lid worden van de NBvV. Een verspreid lidmaatschap kost € 35,- per jaar.

VERANTWOORDELIJKHEID

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is niet verantwoordelijk voor de gepubliceerde advertenties en kent geen verplichting tot het opnemen van advertenties. De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de NBvV geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Overname van artikelen, illustraties, foto's of gedeelten daarvan is zonder schriftelijke toestemming niet toegestaan.

FOTO VOORPLAAT: JAPANSE NACHTEGAAL

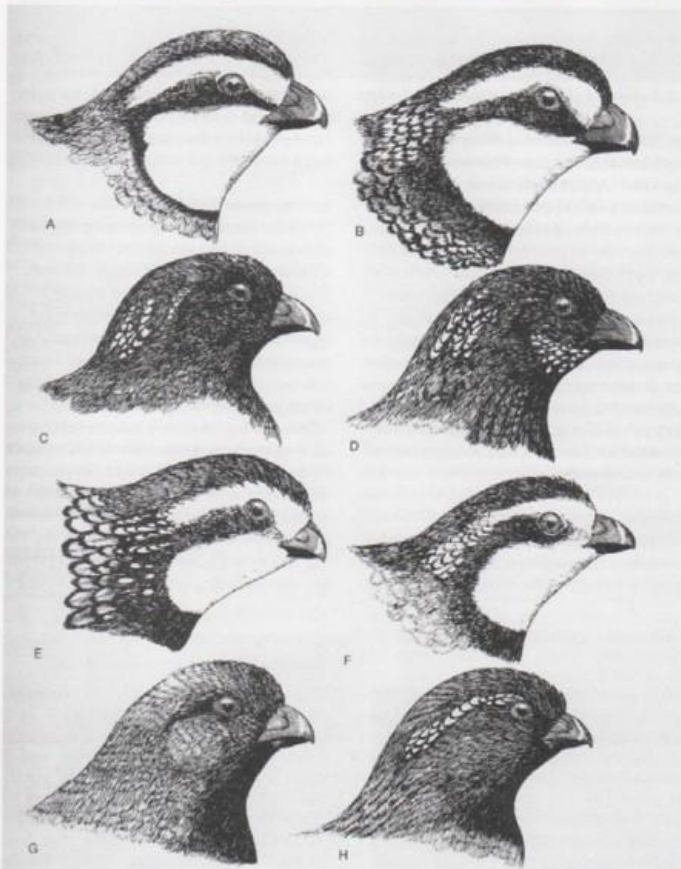
FOTO: ALEX MULDER
ONTWERP EN DRIJK:
PLANTINGSCAPRIE CAPELLE A/D IJSEL BV
POSTBUS 550, 2900 AH CAPELLE A/D IJSEL

De virginische boomkwartelfamilie

Beetje vreemde vogels in het volièremilieu! Zo spreken we om het verschil in man en vrouw te benoemen niet van man en pop, maar van haan en hen. Kwartels zijn dan ook kleine hoenderachtigen en een mooie zang mag je dan ook niet van ze verwachten. De kleuren en zeker de tekening zijn wel schitterend. Het verschil tussen haan en hen is goed te zien, niet alleen door gedrag en houding, maar ook door de verschillen in kopkleur en/of -tekening. Over het algemeen hebben de hanen een scherpe zwartwitte koptekening, waar de hennen een stemmig bruin laten zien. We zullen deze interessante kwartels eens uitgebreid onder de loep nemen. Voor keurmeesters is het een uitdaging, maar ook vaak een wespennest; al met al een heel bijzondere vogel.

koppel virginische boomkwartels wildkleur

Koppen; A *floridanus*: floridaboomkwartel B *virginianus* C *coyolcos* D *ridgwayi* zwartmaskerboomkwartel E *godmani* godman's boomkwartel, F *graysoni* grayson's boomkwartel G *insignis* Guatamalan boomkwartel, H *atriceps* zwartkopboomkwartel
Uit: *The quails, partridges and francolins of the world* van Paul A. Johnsgard

Oorsprong.

Virginische boomkwartels hebben een uitgebreide familie met de wetenschappelijke naam *Virginianus*. Er zijn meer dan 20 ondersoorten bekend. Ze hebben dan ook een heel groot verspreidingsgebied, vanaf het noordoosten van de Verenigde Staten tot en met het zuiden van Mexico en het westen van Guatemala. Verder zijn ze ook uitgezet in Cuba, Haïti, Jamaica en St. Croix; het is namelijk een heel nuttige vogel voor de landbouw. Ze eten allerlei schadelijke insecten en veel onkruiden en hun zaden, terwijl ze aan de landbouw-gewassen weinig schade toebrengen. In het moederland Amerika is het ook een geliefde jachtvogel die bekend staat om zijn smakelijke vlees. De virginische boomkwartel wordt daar Bobwhite genoemd en deze naam hoor je hier ook nog wel eens. Om aan de vraag te voldoen worden ze met duizenden opgefokt in speciale kwartelkwekerijen. Dat er dan af en toe een andere kleur tevoorschijn komt, is dan ook niet verwonderlijk. Een andere oorzaak van het ontstaan van die vele ondersoorten en kleuren is gelegen in het feit dat bepaalde leefgebieden bijna volledig geïsoleerd zijn van de andere leefgebieden. In zulke gebieden zijn door selectie, onderlinge kruisingen, andere omstandigheden en/of voeding de verschillende ondersoorten ontstaan. Het zou een goede zaak zijn als er een boekje was waarin van al die ondersoorten een foto stond in kleur. Nu zijn we afhankelijk van het beeld dat tekenaars en schilders hadden van het dier en de manier van omschrijven van de ontdekker.

Soorten en kleuren

Het meest voorkomend in ons volièremilieu is de oorspronkelijke vorm, de virginische

mexicaanhaar op het nest met net uitgekomen jongen

boomkwartel in verschillende kleurslagen en wel de wildkleur, geheel wit, de grijze, bont en donkerroodbruin, ook wel Red Tennessee genoemd. Verder zie je af en toe de mexicaan, de grayson en de zwartmasker van de ondersoorten. Sommige ondersoorten lijken ontzettend veel op elkaar. Zeker als je geen vergelijkingsmateriaal hebt, is het niet te doen ze uit elkaar te houden. Er zullen dus wel wat "bastarden" rondlopen, wat niet de bedoeling is, maar het gebeurt al of niet bewust. Ook op de verkeerde tekening of kleur selecteren brengt verschillende kleuren in de kooien. De grootste verschillen zie je vaak in de koptekening. Het zijn dan ook allemaal virginische boomkwartels. Goede foto's, duidelijke omschrijvingen of doelbewust verschillen fokken zijn opties om duidelijkheid te verschaffen. Als je een vreemde of afwijkende kleur tegenkomt, moet je niet direct denken aan een nieuwe soort of muta-

tie. Er kan ook generaties terug iets anders ingekruist zijn, wat jaren later weer voor de dag komt. Alle kwartels van de nieuwe wereld (Amerika) zijn onderling te kruisen en ze leveren normaal vruchtbare jongen. Dit zijn zaken die ongewenst zijn, maar helaas niet uit te roeien. Voor de tentoonstellingen zullen we moeten selecteren op een mooie scherpe zwartwitte koptekening. Ook de tekening op borst en flanken moet mooi scherp zijn, in welke kleur, dat laten we maar aan de keurmeesters over! Er lopen virginische kwartels rond van donkerroodbruin tot lichtgeel, of wel van Red Tennessee tot de mexicaan en allemaal ontstaan uit de virginische boomkwartel.

Voeding

Een zaadmengeling voor tortelduiven, wat universeel- en groenvoer, daar kunnen ze goed op leven. Nu zijn er tegenwoordig ook

heel goede pellets voor siervogels op de markt. Het voordeel hiervan is dat de dieren een complete voeding binnen krijgen; ze kunnen niet alleen de lekkere hapjes uitzoeken. Kuikens hebben in de opfokperiode een heel eiwitrijk opfok-voer nodig. Die zijn tegenwoordig in verschillende samenstellingen te koop. Verder kan men nog als extra levend voer geven; kuikens eten alle soorten levend voer zoals maden, spinnen, regenwormen, meelwormen enz. Als volwassen dier eten ze eigenlijk alleen nog graag een meelwormpje als levend voer. De behoefte aan dierlijk eiwit is dan blijkbaar niet zo groot meer. Wel aan vers groen en dan speciaal brandnetelkoppen en brandnetelzaad, vogelmuur waarin veel zaadknoppen zitten en fijn gesneden gras. Voordeel van brandnetelzaad is dat het vaak ook rijk is aan allerlei insecten, die door de jonge dieren graag worden gegeten.

Pas echter wel op! Kuikens kunnen zeer agressief worden bij het voeren van levend voer. Ze pikken dan naar alles wat beweegt. Het bijzetten van jongere kuikens is zodoende meestal geen succes; de kleinere teentjes en pootjes worden als voer gezien. Meelwormen daarom altijd in kleine stukjes geknipt voeren aan de kuikens. We ringen de virginische boom-kwartelfamilie met 6mm ringen.

Verdraagzaamheid

Omdat ze nogal vliegerig zijn en graag hoog slapen, zijn ze niet geschikt om in een gezelschapsvolière met kleinere vogels te houden. Niet dat ze agressief zijn tegen andere vogels, maar ze verstoren de nesten door tegen de avond pal voor een nestingang te gaan roesten bijvoorbeeld. Samen in 1 kooi met wat grotere duivensoorten of grote parkieten geeft geen enkel probleem. Virginische boomkwartels kunnen het beste als koppel gehouden worden. In het najaar en de winter kunnen ze, in rust, als groep worden samengehouden. Niet te eiwitrijk voeren en niet extra bijlichten, anders wordt het vechten. Geen dieren bijplaatsen, ook niet als er een paar weggeweest zijn naar een tentoonstelling. Deze hebben vaak een

mooi scherp getekende haan van de mexicaanse boomkwartel

hen mexicaan, alleen veel te licht

een koppel zwartmaskers of toch Red Tennessee?

mexicaanhaan met jonge kuikens.

paar dagen veel licht gehad en lekker warm gezeten en de voortplantingsdrift komt dan op gang, wat onrust in de groep brengt. Ook in het wild leven ze in het najaar en winterseizoen in groepen; in het voorjaar trekken de koppeltjes een voor een weg. Als er geen zitstokken zijn en ze noodgedwongen op de grond moeten slapen als groep, slapen en rusten ze in de egestelling. Ze vormen dan een cirkel, de staarten tegen elkaar en de koppen naar buiten, zo kunnen ze alle windstreken in de gaten houden.

Klimaat

Virginische boomkwartels kunnen goed tegen de kou in ons klimaat, tenminste als ze een droog hok hebben. Leven op een vochtige bodem is iets waaraan ze een grondige hekel hebben, net als aan hokken waarin muizen lopen. Vocht brengt wormen en coccirose en muizen urineren over het voer.

Kwartels kunnen daar beslist niet tegen. Als je kwartels in een binnenkooi houdt, zie je vaak dat ze wat ruw en rommelig in de veren zitten. Ze zitten dan te droog. Af en toe even natspuiten met een plantenspuit doet dan wonderen. In de vrije natuur lopen ze in de morgenuren ook door het dauwnatte gras en de rest van de tijd in een gortdroge omgeving. Je doet een kwartel een enorm plezier als hij af en toe een zand- of stofbad, in droge tuinturf bijvoorbeeld, kan nemen. Een waterbad nemen ze nooit.

Voortplanting

Het kweken met deze kwartels levert geen noemenswaardige moeilijkheden op, al zullen niet alle koppels tot natuurbroed overgaan, wat toch het meest te prefereren is. Vaak is het ongeduld van de mens de grootste boosdoener. Anders met u zelf afspreken: de eerste 10 of 20 eieren in de broedmachine en

voor de rest rustig afwachten wat er gebeurt. Op een leeftijd van 1 jaar zijn virginische kwartels al kweekbaar. Je kunt jaren plezier beleven aan een koppel, in het voliëremilieu kunnen ze wel 10 jaar oud worden. In het voorjaar legt de hen een serie spierwitte eitjes die heel puntig van vorm zijn, het zijn echt duidelijke driehoekjes. Soms maken ze alleen een eenvoudig kuilje in de grond met wat dood plantenmateriaal gestoffeerd. Er zijn echter ook koppels die een prachtig overkoept nest maken, als je ze voldoende droge grasjes of hooi, riet of biezen geeft. Als hulp kan men een grote bloempot van ongeveer 25 à 30cm doorsnee nemen. Snij een mooie ingang in de rand en zet hem op zijn kop in de ren, gecamoufleerd met rotsblokken of houtstronken vaak nog decoratief ook. Je kunt de bloempot ook op zijn kant leggen en een klein stukje ingraven. Hoe meer variatie aan broedgelegenheid, hoe beter. De broedduur is 23 à 24 dagen, bij natuurbroed soms zelfs nog wat langer. Het is opvallend hoe lang ze soms het nest verlaten om voedsel tot zich te nemen of een uitgebreid zand- of stofbad te nemen. Nog een bijzonderheid van deze soort: overlijdt het vrouwtje tijdens de leg of het broeden, dan neemt het haantje de taak over en brengt in zijn uppie de jongen groot. Er zijn zelfs gevallen bekend van haantjes die gingen broeden, terwijl de hen dit naliet en gewoon in de kooi rond bleef scharrelen. Als een koppel niet wil gaan broeden, kun je om de broedlust op te wekken de hen weghalen. De haan zal dan in heel veel gevallen overgaan tot broeden.

Tot besluit

Voor de liefhebber en kweker van vogels is de virginische boomkwartel in alle soorten en kleuren een uitdaging. Ongetwijfeld zullen er nog veel fouten gemaakt worden. Wij mogen ons hierdoor zeker niet laten ontmoedigen, integendeel, volhouden en verbeteren, dan zult u merken dat u ook nog steeds van de vogels kunt leren.

Tekst en foto's: Dirk de Jong, IJsselstein april 2006

koptekening niet scherp en duidelijk, maar wel een zwarte schedel

een virginische boomkwartelhen, maar welke variant?

hen virginische boomkwartel, maar welke variant?

Parkieten AZ Bundesschau 2005

Tekst en foto: Jan Bouwmeester

Overgoten hemelsblauw kopstudie: Een prima breed gewelfde kop met een mooie snavelinplant en goed vol in de wangen. Jammer van het stoppeltje op de kop en het masker dat verprutst is.

Grijsvleugel lichtgroen: Staat als een paal op stok. Heeft dus een prima houding en lengte boven de stok. De vogel heeft ook de goede grijsvleugeltkening. Echter de vogel heeft nog veel verbetering in de bovenbouw nodig, de kop moet breder en voller. Ook het masker moet dieper en de stippen zijn niet mooi geplaatst.

Overgoten hemelsblauw: Wat een prima opbouw heeft deze vogel. Een goeie stokstand en houding, een volle brede borst en prima wigvorm. De schouderpartij en overgang naar nek en kop is uitmuntend te noemen. De tekening is ook uitmuntend gereduceerd! Deze vogel heeft alles wat de lichtgroene grijsvleugel tekort komt. De prima kop kunt u op de volgende foto

Cinnamon hemelsblauw geelmasker: De beste geelmasker van de show. Deze pop heeft een breed "gezicht" Toont breedte naast de snavel en in het masker. De stippen staan goed geplaatst in het goed diepe masker. De pop heeft een goede kop die staat op een goede schouderpartij en nek. Deze vogel heeft ook stemmen gekregen voor best in show maar, helaas voor de eigenaar niet voldoende.

ADAMAWATORTELT

Nederlands: West-Afrikaanse tortel
Duits: Adamauaturteltaube
Engels: Adamawa Turtle Dove
Pink-bellied Turtle Dove
Frans: Tourterelle de l'Adamaoua
Spaans: Tortola del Camerun

Wetenschappelijk: *Turtur hypopyrrhus*

Taxonomie

Werd voor het eerst beschreven door Anton Reichenow in 1910 aan de Benue river, Adamawa, Kameroen.

De adamawatortel is nauw verwant aan de rouwtortel (*Streptopelia lugens*) en wordt door sommigen zelfs gezien als een ondersoort hiervan.

Is tevens nauw verwant aan de Oosterse tortel (*Streptopelia orientalis*) en de zomertortel (*Streptopelia turtur*). Er zijn geen ondersoorten bekend.

Streptopelia betekent duif met halsband, *streptos* = halsband, *peleia* = duif.

Hypopyrrha betekent hupo = beneden, en *pyrrhos* = vlamkleurig, dit heeft betrekking op de buikkleur die donker zalmroze is met een purperen gloed.

Beschrijving

Een middelgrote tortelduif met een lichtgrijs voorhoofd, een donkerder blauwgrijze kruin, nek en borst met 2 zwarte vlekken op de hals. Onderborst en buik zijn zalmroze met een purperen gloed. Aarsstreek, flanken, ondervleugel- en onderstaartdekveren zijn donker blauwgrijs, de mantel, rug, romp en bovenstaartdekveren zijn donker grijsbruin met roodbruine zomen, binnenste vleugeldekveren en binnenste kleine slagpennen zijn zwartbruin met geelbruine zomen. De buitenste vleugeldekveren hebben grijze en grijsbeige zomen. De grote slagpennen en de buitenste kleine slagpennen zijn donker grijsbruin met een smalle lichtere zoom aan de buitenvanden.

De iris heeft een roze of oranje binnenste ring met een donkere buitenring, de orbitaalring is donkerrood, de snavel zwart en de poten zijn purperrood.

De duivin is iets bleker en somberder van kleur.

Jonge exemplaren zijn over het algemeen bleker en somberder van kleur dan de doffer met een meer asgrijs lichaam met slechts een fractie van de zalmroze buikkleur. Lengte: 30cm, vleugel 175-183mm, staart 123-125mm, ringmaat 6mm.

Verspreiding en biotoop

De herkomst van deze duif ligt in het noordelijke deel van Centraal- en Oost-Nigeria, Noord-Kameroen en het uiterste zuidwesten van Tsjaad. Sinds 1990 zijn ze ook waargenomen in Noord-Senegal (rond Djoudj en Niokola Koba), de hooglanden van Togo en in Gambia. Vogelgids Tamba Jefang (pers. Comm.) ontdekte 18 duiven bij een drinkplaats nabij Georgetown (Gambia) en had ze ook in Niokolo Koba nationalpark (Senegal) regelmatig gezien.

Biotoop en voedsel

Deze duiven zijn bewoners van bosranden in heuvelachtige gebieden, beboste ravijnen, met struiken begroeide heuvels, mangoboombgaarden, boomgroepen in een parkachtig landschap, tuinen en cultuurgronden, altijd in de nabijheid van water. Tijdens het broedseizoen foerageren de duiven

alleen of in paren, daarbuiten worden soms groepen tot wel 60 exemplaren waargenomen, het voedsel wordt uitsluitend op de grond gezocht, zowel op kale grond, stoppelvelden en cultuurgrond als ook in de nabijheid van huizen. Ze worden vaak gezien in gezelschap van Guinéduiven (*Columba guinea*) en wijnrode tortels (*Streptopelia vinacea*). In Gambia zijn ze regelmatig te zien in gezelschap van grote groepen zomertortels (*Streptopelia turtur*). Het voedsel bestaat uit kleine zaden, voornamelijk graszaden.

Broeden

Het nest bestaat uit een platform van twijgjes dat door doffer en duivin wordt gebouwd. Het bevindt zich meestal in een boom of grote struik op gemiddeld 4 tot 5m hoogte. Het nestmateriaal wordt in een straal van 20m van het nest verzameld.

In het nest worden meestal 2 witte eieren (27,5 x 22mm) gelegd die gedurende 15-16 dagen worden bebroed. De broedduur bedraagt 3 paren per 2-3ha. Het broedseizoen strekt zich uit van augustus tot maart met een piek in de eerste helft van januari tot begin maart. In bebouwde gebieden geven ze de voorkeur aan gombomen (*Eucalyptus*), mango's (*Mangifera indica*) of cypressen (*Cupressus macrocarpus*) om hun nest in te maken.

Status

Deze duif werd eerst beschouwd als een kandidaat voor de rode lijst, maar in Nigeria op het Jos-Bauchi- en het Mambillaplateau zijn ze algemeen voorkomend en wijd verspreid in voor hun geschikt biotoop. In de overige gebieden zijn ze plaatselijk algemeen tot zeldzaam. Het is niet bekend of de duiven in Senegal en Gambia afkomstig zijn uit Nigeria en Kameroen of dat het hier om een 2e geïsoleerde populatie gaat.

In beschermd milieu

Sinds 1997 heb ik 2 doffers van deze duiven in mijn bezit. Deze zaten bij een importzending van wijnrode tortels (*Streptopelia vinacea*) afkomstig uit Senegal. In 1998 heeft de heer Helderich uit Scheemda met deze duiven succesvol gefokt, maar deze zijn het slachtoffer geworden van een bunzing. Ook Will Silken in Heel heeft een exemplaar van deze mooie duiven gehad. Graag zou ik in contact willen komen met houders van deze duiven. Iedereen die informatie heeft over deze vogels, wordt verzocht contact op te nemen met onderstaand adres.

Tekst en foto: Wim Moed
Geerdinkszijedeweg 110, 7547 PG Enschede
tel/fax 053-4365651
E-mail: wim.moed@t2move.nl

Literatuur :

Pigeons and Doves of the world – D. Goodwin
Birds of The Gambia and Senegal – Barlow,
Wacher, Disley Avionis October 1998.
The birds of Africa volume 2 – Urban, Fry, Keith.
Handbook birds of the world volume 4 –
Del Hoyo, Elliott, Sargatal.
Dictionary of scientific birdnames – J.A. Jobling

essel

De

De kneu

De kneu is een wat "vergeten" vliërevogel. Ondanks zijn vele positieve eigenschappen wordt hij steeds minder gehouden. Als we deze, in onze ogen zeer aantrekkelijke, cultuurvogel ook in de toekomst willen behouden, zal deze op grotere schaal gekweekt moeten worden.

Even voorstellen

Nederlandse naam:	kneu
Familie:	vinken (Fringillidae)
Latijnse naam:	Carduelis cannabina
Engels:	Linnet
Frans:	Linotte melodieuse
Duits:	Hänfling, Bluthänfling
Streeknamen:	Kneuter, robijntje, tukker, vlasvink, heikneuter, heimourik, hennepvink, meertje, vlamsijs
Veldkenmerken:	Mannetje heeft een grijze kop en kastanjerode rug, rozeachtige borst, in de zomer is de borst en kruin karmijnrood. Vrouwtje bruiner en meer gestreept zonder rood. Vleugels en staart met witte zijden. Bij de man zijn deze veel witter dan bij de vrouwelijke vogel. Verschilt met de frater door een donkerkleurige snavel. Die van de frater is geel. En de kneu heeft meer wit in staart en vleugels dan de frater.
Verspreiding:	Europa, Voor-Azië, West-Siberië, Noord-Afrika, Madeira en Canarische eilanden
Ondersoorten:	A. autochthona Schotland donker en zwaarder gestreept A. nana Madeira kleiner A. meadewaldoi Canarische eilanden als nana, maar groter A. bella Noord-Afrika Azië fijne lichaamsbestreping
Broedaantal:	Broedvogelatlas 1979 100.000 paar in Nederland. Broedvogelatlas 2003 40.000 paar in Nederland.
Status rode lijst:	Ja, gevoelige soort, sterk afgenomen.
Aantal legsels:	Twee of drie.
Aantal eieren:	4 tot 7
Wintergast:	Klein aantal. Dit zijn meestal noordelijke vogels. Onze vogels trekken voornamelijk naar landen rond de Middellandse Zee tot Noord-Afrika.
Trekroute:	Uit gegevens van het vogeltrekstation, ringgegevens, blijkt dat onze vogels via Zuidwest-Frankrijk en Spanje wegtrekken.

De kneu in het wild

De dansende vlucht van in groepjes rondzwervende en zingende kneutjes hoort bij ons open cultuurlandschap. Ook in de broedtijd zijn kneuen sociaal. De nesten, gemaakt van gras, plantenstengels, mos en kleine takjes en bekleed met haar en wol, liggen soms in losse kolonies. Het vrouwtje bouwt het nest in jonge aanplant, heggen, coniferen, groen blijvende heesters en in heide soms tot op de grond. De broedtijd begint meestal midden april tot augustus. De eieren zijn buikig, glad en slechts enigszins glanzend. Ze zijn zeer licht wit/blauw, bezet met lichtroze of purperen spikkels, vlekken, fijne vlekjes en streepjes. Deze liggen hoofdzakelijk aan de stompe pool. Ze zijn 18,2 x 13,2mm groot. Het vrouwtje broedt 12 tot 13 dagen en begint meestal te broeden bij het voorlaatste ei. De jongen zijn donzig met een tamelijk lang en overvloedig rookgrijs dons. De binnenzijde van de snavel van de jongen is roze. De jongen worden in tegenstelling tot alle andere Europese vinken vrijwel geheel gevoed met halfrijpe zaden.

Vooraf het zaad van het straatgras is in de broedperiode geliefd. De jongen vliegen na 14 - 18 dagen uit. Wanneer er losse kolonies zijn, zingen de mannen in koor, dikwijls ook tijdens de vlucht. Door hun leefwijze laag bij de grond langs wegen en paden vallen ze ondanks de niet zo luide zang meer op dan de putter. Gedurende de winter vervangen noordelijke vogels onze broedvogels. Meer

dan de groenling hoort de kneu thuis in een open cultuurlandschap. Hij preferert een laag tot zelfs zeer schaars, maar wel gevarieerde begroeide grond, hetgeen verband houdt met het voorkomen en de bereikbaarheid van kleinere zaden. Met zijn kleine korte, maar brede snavel is de kneu goed in staat op de grond gevallen zaden van grassen en kruiden op te pikken. Ook peutert hij ze uit kapsels van verdroogde, meestal scheefgevallen planten, waarbij de poot gebruikt wordt om de plant vast te drukken op de grond. Tot zulke acrobatische toeren als de putter is de kneu echter niet in staat. Newton legt uit hoe de specialisatie om het zaad van bepaalde plantensoorten binnen zekere grenzen door leerprocessen wordt beïnvloed. Zo zouden van streek tot streek verschillende tradities zelfs de concurrentieverhoudingen kunnen beïnvloeden. Zaden van het klein kruiskruid, Senecio vulgaris, zijn belangrijk voor de kneuen in Holstein, terwijl ze in Oxford vrijwel niet gegeten worden. Deze zaden worden in Engeland wel veel door de putter gegeten,

terwijl de Holsteinse putter ze niet eet. Volgens Tasselt heeft de kneu in Noord-Europa tweemaal door de mens gecreëerde gebieden gekoloniseerd. In het begin van de vorige eeuw kwam de kneu wijdverbreid voor in agrarische landschappen. Nestelend in kleine stukjes struikgewas en zich voedend met onkruid zaden van de weilanden. Daar waar de agrarische methoden na de Tweede Wereldoorlog werden gemoderniseerd en de onkruiden verdwenen, verdween ook de kneu. Hij nam daarna echter sterk toe in steden en dorpen, parken en tuinen, langs spoorlijnen en boomgaarden. Jonge parkjes en "rijkswaterstaatbosjes" langs snelwegen kunnen aanzienlijke aantallen kneuen herbergen. De oorspronkelijke biotoop bestaat uit heide velden, open plekken in bossen, half open landschap in veengebieden, uiterwaarden en beekoevers. Veruit de hoogste dichtheden worden aangetroffen in de duinen en daarvan met name de meer open duinstrook direct langs de kust. Hier broedt de kneu meestal in duindoorns, een structuur die lijkt op de uitverkoren heggen, lage boompjes, struiken en heideplanten. Soms ligt het nest vrijwel op de grond. De sterke achteruitgang wordt grotendeels door verlies van nestgelegenheid, rooien van hagen, boomgaarden, en vermindering van aanbod van kruidachtige planten door overbemesting en ontwatering en monocultuur van landbouwgewassen en grasland. Het aantal kneuen in Nederland is afgenomen ten opzichte van de jaren 1979-1985 met 50%. De kneu is nog steeds een algemene soort, maar de dichtheden zijn sinds de jaren '70 steeds geringer geworden.

Mogelijk komt net als bij de patrijs een ondersoort voor die vrijwel alleen in veengebieden aangetroffen wordt. Recent onderzoek heeft bevestigd dat, zoals in oude literatuur al vaak werd genoemd, een echte veenpatrijs voorkomt. Deze onderscheidt zich door een overwegend donker verenkleed. In Twente maakten vogelvangsters in het verleden een onderscheid tussen kneuen uit veen/heidegebieden en die uit andere gebieden. De eerste werden robijntjes en de andere tukkers genoemd. De robijntjes waren wat meer gedrongen en veel roder dan de tukkers. Een verklaring voor de veel rodere kleur van de robijntjes kan zijn dat zij foerageren op het daar veel voorkomend schapezuurzaad. Dit bevat een hoge concentratie caroteen dat de diepere kleur zou kunnen veroorzaken.

De cultuurkneu

De cultuurkneu moet van opzij gezien een volslanke vogel zijn met van keel tot de inzet van de poten een regelmatig gebogen lijn. De rug moet vanaf nek tot staartpunt een bijna rechte lijn vormen. De overgang van kop naar nek moet geleidelijk verlopen. Het

wit bij de pop is in de vleugels en in de staart veel minder sprekend dan bij de man. Bij de eerste-jaarvogels is dit dan ook een goed geslachtskenmerk. In tegenstelling tot in het wild levende kneuen kleuren cultuurkneuen niet zo mooi rood door in het broedseizoen. De kneu zou in het voorjaar roodkleuren door slijtage van de uiteinden van de borstveren die aan de toppen meer grijs/bruin zijn. Volgens Robert, die al meer dan 30 jaar met kneuen kweekt, zijn er meer factoren die verantwoordelijk zijn voor het roodkleuren van de man in het voorjaar. Chemische processen of bepaalde voedingsstoffen die in gevangenschap ontbreken, zouden een minder roodkleuren van de borst kunnen veroorzaken. In het verleden kweekte hij kneuen in vluchten van 4 bij 8m met veel grassen en beplanting. Ondanks deze min of meer natuurlijke manier van kweken waren vogels die in de volië geboren waren, altijd minder dieprood dan die in het wild. In die tijd kweekte Robert ook nog met robijntjes. Deze heidekneuen kwamen toen nog veel voor in de veen/heidegebieden rondom Uelsen. Een oorzaak van deze achteruitgang is het vergassen van deze gebieden en het dichtgroeien met berk en grove den. Ook de sterke afname van wilde zaden zal de sterke aantalvermindering hebben veroorzaakt. Veel aanliggende landbouwgronden zijn de laatste 30 jaar bebouwd met maïs. Door chemische onkruidbestrijding zijn er vrijwel geen zaadvormende kruiden meer. Robert kweekt zijn kneuen in vluchtjes van 60cm breed, 1,80m diep en 2,00m hoog. Deze zijn volledig overdekt en de bodem is van beton. Deze is gestort op een puinlaag van 40cm dik. Hierdoor is de kans dat er in koude periodes vocht optrekt, veel minder aanwezig. De kneu is namelijk zeer gevoelig voor coccidiose. In tegenstelling

tot andere voor coccidiose gevoelige vogels blijven ook volwassen kneuen zeer gevoelig voor deze ziekte. Om die reden stuurt Robert geen kneuen meer in op t't's. De sterfte onder vogels die terugkwamen, was altijd erg hoog. Een reden die hieraan mede debet is, is volgens Robert het zenuwachtige gedrag van zijn kneuen. Robert kuurt zijn vogels, Europese kanaries en kneuen, elke twee weken twee dagen met Bay-cox. Dit voldoet goed en ook de sterfte onder jonge vogels is minimaal. De laatste twee jaar zijn er bij Robert in de Tischgruppe, dit is vergelijkbaar met een Nederlandse gespreksgroep (Uelsen ligt net over de grens bij Vasse), verschillende kwekers die minder goede ervaringen hebben met het kuren met Bay-cox. Ondanks het kuren stierven er vogels aan een coccidiose-infectie. Volgens een plaatselijke dierenarts zouden verschillende vormen van coccidiose resistent voor Bay-cox zijn geworden. Bay-cox wordt al wat langer in Duitsland gebruikt dan in Nederland. Volgens deze dierenarts zou Bay-cox een vrij eenvoudige chemische formule hebben waardoor het optreden van resistentie van de verschillende coccidiosevormen mogelijk is. Tot nu toe heeft hij zelf echter goede ervaringen met Bay-cox. Robert begint met de kweek in april. De vogels blijven het gehele jaar bij elkaar en in tegenstelling tot fraters zijn kneumannen voortreffelijke vaders. Hij gebruikt de bekende harzerkastjes. Deze hangen op hoogte. Hoewel de kneu in het wild laag broedt, maken de vogels geen gebruik van kastjes die laag worden opgehangen. Om de aanwezigheid van bloedmijt te verkleinen krijgt een koppel na het uitvliegen van de jonge vogels een geheel nieuw kastje. Als nestmateriaal krijgen de vogels veel koeienhaar. Dit bewaart hij nadat hij zijn koeien heeft

geschoren. De opfok gaat heel eenvoudig. Hij geeft veel halfrijpe graszaden, zaad van klein kruiskruid en paardenbloem. Insecten worden niet gegeten.

Hij geeft daarbij een gevarieerde zaadmengeling, waarin veel wilde zaden zoals Bijvoet, kaardebol en graszaden zitten. In het broedseizoen verstrekt hij tweemaal daags een eigengemaakt eivoer. Dit bestaat uit een gekookt ei met drie beschuiten, aangevuld met een maatlepeltje AVES. In het verleden werden de jonge vogels na het uitvliegen in een vlucht geplaatst waarin een aantal groene kanaries zaten. Dit om de vogels rustiger te krijgen. Hier is hij van afgestapt. Volgens Robert besmetten de kanaries de jonge kneuen met coccidiose. De jonge vogels worden op de vijfde dag met 2,5mm ringen geringd. Om deze ringen zit standaard een ventielslang. Mocht een vogel onverhoopt een ring verliezen, dan is het mogelijk, in Duitsland, deze met een speciale knijpring te ringen. Formeel moet hierbij een vogelwetcontroleur aanwezig zijn. De jonge vogels worden gehuisvest in groepen van maximaal acht vogels om stress te voorkomen. Robert betreurt het dat er zo weinig met de kneu gekweekt wordt. Het zijn ideale voliërevogels met een voortreffelijke zang.

Tekst: Robert Nijhuis en Paul Oude Efferink
Foto: Univision

Literatuur:

- SOVON broedvogelatlas
- Rode lijst vogelbescherming 5 november 2004.
- Kear Food in Finches with special reference interspecific differences.
- Tast. Group nesting and the breeding season of the linnet.
- Limbrunner broedvogelatlas
- Elseviers broedvogelatlas

De

Speciaalclub insecten- en vruchtenetende vogels - 2

In ons vorige artikel hebben wij u een eerste informatie gegeven over onze speciaalclub. Aan het begin van dat artikel hebben we u ook gewezen op het feit dat lang niet alles wat besproken wordt, compleet genoemd mag worden. We hebben in een eerste deel vragen als "Wie zijn wij?" en "Waar staan we voor?" kort toegelicht. In het tweede gedeelte hebben we verteld over de Turdinae of echte lijsters.

In dit nu volgende artikel willen we behalve informatie over de fok met diverse buulbuulsoorten ook weer een gedeelte "clubinformatie" geven. In de aanloop naar het verhaal over de lijster hebben we de clubdagen en speciaal onze landelijke clubshow aangegrepen om voor u een selectie aan vogelsoorten te presenteren.

Buulbuuls op de landelijke clubshow

Een niet onbelangrijk aantal vogels op onze show is de groep van de zangvogels. Zoals reeds eerder opgemerkt is dit niet meteen de kleurrijkste verschijning, maar een groep waar menig liefhebber enorm veel plezier aan beleeft. Tot de orde van de zangvogels behoren diverse families en in dit verband noemden wij o.a. de buulbuuls, de bladvogels, de lijsters en tapuiten als onderfamilies van de vliegenvangers, de timalies en de echte vliegenvangers. Deze families c.q. onderfamilies benoemden we in het eerste deel, omdat deze soorten ruim vertegenwoordigd waren op de show 2005. Ruim de helft (34) van de beschikbare vogelverblijven werd bezet door de soorten behorende tot de zangvogels. Van deze 34 verschillende soorten zaten er 5 soorten buulbuuls. 4 soorten van de familie Pycnonotidae met als bijzonder kenmerk de niet altijd goed zichtbare, haarachtige en baardloze veren in de nek. Vandaar de naamgeving buulbuul of haarvogel. En 1 soort, de irenebuulbuul – *Irena puella* – als ondersoort uit de familie der bladvogels. Deze laatste, de prachtig mooie irenebuulbuul leeft in de tropische regenwouden van Zuidoost-Azië. De soorten uit de familie Pycnonotidae komen zowel in Azië als in Afrika voor. De kastanjebruine buulbuul – *Hemixos flavala castanonotus* – leeft in open bosland van Zuid-Guangdong en Hainan, de koetlangbuulbuul – *Pycnonotus aurigaster* – met als herkomst Java, Bali, Sumatra en Zuid-Sulawesi. De koetlangbuulbuul houdt zich op in de lagere vegetatie van cultuurgebieden. De zwartkopbuulbuul – *Pycnonotus*

atriceps – uit het noordoosten van India, verder voorkomend op de grote Soenda-eilanden, op Bali en Palawan. Hij houdt zich op in het struikgewas aan de randen van het oerwoud. De geelkeelbuulbuul – *Chlorochichla flavicollis* – is afkomstig uit een gebied van Senegal tot Noord-Kameroen. Deze buulbuul bewoont de bosranden van dichte savannebossen.

Clubshow algemeen

5 soorten buulbuuls zijn misschien niet meteen zo bijzonder, zult u opmerken. Toch moet u hierbij in acht nemen dat onze clubshow een ruimte beslaat van ± 800m² (2 grote zalen plus een ruil-/verkoopruimte). In de showruimte staan welgeteld 44 vitrines op verhogingen. Tevens staan er 17 grote vluchten met gedeeltelijk meerdere soorten vogels, indien ze elkaar mogen uiteraard. Een belangrijke doelstelling voor onze landelijke show is de liefhebbers en bezoekers een zo gevarieerd mogelijk aanbod aan vogels te kunnen presenteren. Dit maakt de show zo apart en bijgevolg zijn de bezoekers zeer enthousiast. De vogels worden niet zoals bij andere tentoonstellingen in uniforme t-kolken gezet en gekeurd. Onze vogels presenteren zich in aangeklede vitrines en grote vluchten. Verblijven die één geheel vormen met de hierin ondergebrachte vogels. Heel veel aandacht wordt besteed aan de natuurlijke biotoop. Met takken en boomstronken, met een natuurlijke bodembedekking van bladeren, zand, stenen en veenblokken wordt elke ruimte omgetoverd tot een schitterend geheel. Een streling voor het oog van de vele bezoekers, in het bijzonder voor hen die met een foto- of filmcamera maar geen genoeg krijgen van dit natuurlijke geheel zomaar binnen de muren van "Het Nieuwe Lido" te Waalwijk. Inherent aan onze show is dus het feit dat de vogels niet gekeurd (kunnen) worden. Geen probleem, want onze leden wensen hun vogels op deze wijze te presenteren met de nadruk op grote ruimtes waarin de vogels zich snel op hun gemak voelen.

BUULBUULS

Er zijn ongeveer 112 soorten en ondersoorten van deze tropische zangvogels en in grootte lopen ze uiteen van een mus tot een lijster. De geluiden die de buulbuuls maken, zijn opmerkelijk verschillend, van ruw kras-send tot welluidend, maar vele soorten zingen luid en hard. Een uitzondering op de zang vormen de geelkruinbuulbuuls – *Pycnonotus zeylanicus*. Deze vogels rekenen tot de beste zangvogels ter wereld. De buulbuuls hebben in het algemeen een zacht, dicht lang verenkleed. Het is vooral dicht op de romp met typische lange haarachtige draadveren op sommige plaatsen zoals nek of flanken. De vleugels zijn in het algemeen kort en aan de top afgerond, terwijl de staart gewoonlijk vrij lang is met een gevorkt tot rond uiteinde. De ogen zijn tamelijk groot en donker en de snavel is meestal slank, een vorm die verband houdt met het eten van insecten, hoewel voor veel van deze soorten vruchten en nectar het belangrijkste bestanddeel van de voeding uitmaken. Sommige insecten worden tussendoor gegeten zoals buffalowormen en pinkymaden. Vooral in de broed-tijd is levend voer noodzakelijk voor het grootbrengen van de jonge vogels, waarbij een grote verscheidenheid aan levend voer een belangrijk gegeven is.

Het zijn sterke en vreedzame vogels. Ze kunnen buiten de broedperiode goed samengehouden worden met vogels van hetzelfde formaat. Het verschil tussen man en vrouw is helaas niet te zien of niet aan te geven. Pas als de man in broedstemming is, vertoont deze duidelijke verschillen met de pop. In de volière verblijven buulbuuls veelal bovenin. Veel vliegen doen ze niet, maar huppelen van tak tot tak des te meer.

DE FOK MET BUULBUULS

De vlucht

In de fokverslagen die wij als leidraad hebben gehanteerd, zitten de diverse soorten per koppel apart in vluchten van gemiddeld 2 x 1,5 x 2m. De voorzijde van de vlucht is op het zuiden gericht, zodat de vogels volop van de zon kunnen profiteren, als ze een "zonnebad" willen nemen. Voor de broodnodige beschutting bestaat de beplanting uit allerlei struiken en coniferen, diverse lage beplanting en soorten grassen als bodembedekking. De keuze voor één koppel per vlucht gebeurt om de kans op het storen van

Witwangbuulbuul - *Pycnonotus leucogenys*

Kastanjerugbuulbuul - *Hemixos flavala castanonotus*

elkaar en ongelukken bij voorbaat te vermijden. Wat algemeen geldt voor alle insecteters, telt in het bijzonder ook voor deze soorten. Tijdens de fokperiode, en dan speciaal als er jongen zijn, kunnen de vogels zeer agressief naar medebewoners zijn. De vogels beschikken over een binnenruimte of op zijn minst een overdekt gedeelte. Hoewel ze de gelegenheid hebben in het nachthok te overnachten, maken ze daar weinig gebruik van, ook niet in de winter. De vogels die noodgedwongen in een binnenverblijf gehuisvest zijn, hebben zo'n 16 lichturen nodig om met succes tot broeden te komen.

Nestbouw

Vanaf april gaan de vogels gericht aan nakoelingen werken. Ze zoeken een geschikte nestgelegenheid die bestaat uit een (kanarie)nestkastje waarin ze beide een komvormig rond nestje bouwen van gedroogd gras, schapenhaar, maar in hoofdzaak van kokosvezels met ietwat veenmos als afwerking (indien voorhanden). In de meeste fokverslagen is sprake van keurige nestbouw. Dit neemt niet weg dat er ook koppels genoeg nemen met een nogal slordig en gebrekkig uitzienend nestje. Een nestschotelje met daarin een touwnestje wordt eveneens geaccepteerd. Dit alles op ongeveer 1 à 1,80m hoogte. Voor de irenebuulbuul wordt nogal eens gebruik gemaakt van een nestbakje met een binnendiameter van 25cm dat voorzien is van een oud merenest.

Het baltsgedrag

De man zoekt de pop op, laat zijn kopje naar beneden hangen, spreidt zijn vleu-

gels wijd uit in fladderende bewegingen en maakt daarbij zacht zingende geluiden. Op een geschikt moment volgt daarna de paring. De irenebuulbuul kan langdurig en luid zingen, gaat met opgetrokken vleugels zijdelings heen en weer zitten wiegen waarna hij de pop zal bevliegen.

Het broedproces

Het legsel bestaat meest uit 3 roze en crèmekleurige eieren met roze tot roest- en paarskleurige stippen, onregelmatig verdeeld over het hele ei. 4 eieren zijn trouwens geen uitzondering. Bij de irenebuulbuul zijn de eieren forser en de grondkleur is lichtblauw met heel veel bruine spikkels en vlekken. Het broeden duurt 12 à 13 dagen en geschiedt afwisselend door beide ouders of uitsluitend door de pop. Ook worden de jongen door beide ouders gevoerd. Op of vanaf de vierde dag moet geringd worden met ringmaat 3,5mm voor de soorten ter grootte van de roodoorbuulbuul.

Voor de irenebuulbuul en sommige soorten van het geslacht *Hypsipetes* geldt een ringmaat van 4mm. Na ongeveer 12 dagen verlaten de jongen het nest. Na ongeveer 25 dagen zijn de jongen zelfstandig en dan kunnen ze bij de ouders vandaan. Bij de roodoorbuulbuul is alertheid geboden, als bij de jongen de rode oorvlekken doorkomen. De jonge vogels met oorvlekken zijn voor hun ouders rivalen geworden en worden dus door hun ouders verjaagd (gedood). De ouders gaan vrij snel na het uitvliegen van hun jongen aan een volgend legsel beginnen.

De voeding

Voor de fok worden universeelvoer, bekorrels, buffalo's, meelwormen, darrenbroed, nectar en fruit verstrekt. Bij fruit valt te kiezen uit appel, peer, banaan, (blauwe) druiven, kiwi, allerlei bessen zoals braam en lijsterbes. Klein gesneden tahoe met wat druivensuiker of ietwat honing is niet alleen een lekkernij, maar voor wat betreft de tahoe een goede eiwitaanvulling. Tegen het voorjaar mogen ze wat extra levend voer, maar alles met mate.

Tijdens de opfok wordt dit menu aangevuld met miereneitjes, (levende) maden, meelwormen, krekels en buffalo's. Gedurende de eerste levensdagen hebben de ouders een voorkeur voor miereneitjes, buffalo's en pinky's. Na het uitvliegen gaan de ouders ook stukjes fruit aan hun jongen geven. Een vitamines/mineralenpreparaat toevoegen aan het opfokvoer maakt de opname uiteraard compleet.

Uitgebreide informatie

Voor meer informatie kunt u terecht op onze website: www.vogelspecialclub.nl

foto's: Jan Blasman/specialclub.

Een jaar rond vogels houden

Een artikelenreeks die een jaar lang de maandelijkse gang van zaken volgt rond een heel gewone maar toch uitgebreide vogelliefhebberij.

Uw reacties, op of aanmerkingen zijn van harte welkom op onderstaand e-mail adres.

Het is alweer eind Augustus als u deze aflevering leest en een jaar rond vogels houden begint langzaam aan naar zijn einde te lopen, nog enkele afleveringen en dan zijn we een jaar rond.

Toch blijft het schrijven een plezier en ik blijf steeds verbaasd over de reacties en vragen die elke maand opnieuw weer met de e-mail komen.

Het was deze zomer weer volop genieten van beide kooien op de tuin, de gezelschapsvolière en de kanariekooi, in welke laatste de stokken weer lekker vol zitten en de rui-veren weer volop in het rond dwarrelen. Ik zeg wel eens "als je honderd kweekseizoenen mee zou maken, dan zijn ze alle honderd verschillend" Dit artikel is geschreven medio Mei wanneer een dikke 75 jongen vogels zelfstandig zijn. Op dat moment moeten er nog een dertigtal geringd worden en die laatste die het aantal jongen dit jaar rond de 125 doen komen zullen als u dit artikel leest ook zeker wel op stok zitten. Bij diverse liefhebbers waar ik regelmatig contact mee heb is de kweek prima verlopen waarbij het opviel dat zij die medio januari/begin februari begonnen zijn (dus verwarmd) zelfs een prima en zeer snelle eerste en tweede ronde gemaakt hebben. Vele van hen leggen een link met het stabiele koel voorjaarsweer welke geen pieken of dalen heeft gekend tot medio april. En met een snelle eerste en tweede ronde bedoel ik, goed van start gaan, volle nesten met vier vijf eitjes waarvan veel bevrucht welke ook uitkomen en vlot groot worden. Dan kun je na twee rondes ook zeggen " streep eronder, het

is klaar." Maar bij die groep hoorde ik dit jaar dus niet. De eerste ronde waarmee ik begon op 20 Maart ging inderdaad als een pijl uit de boog, maar de tweede ronde die doorgaans bij mij nog beter is als de eerste was dit jaar beduidend minder. Wel volle nestjes met vier, vijf zelfs zes en (1x) zeven eitjes, maar relatief toch te weinig rendement. Van belang is dan om te zien of je een oorzaak kunt vinden, en zoals ik al eerder schreef om er ook zeker aan te denken of je zelf de oorzaak niet bent. En zoals velen onder ons zeg ik nu dan ook, dat ik het zeker zelf niet ben, want eieren kwamen er meer dan genoeg. Bevrucht was 80 tot 85 % dus daar lag het ook niet aan.

Uitkomen deed zo'n 60 % waarvan helaas toch in de tweede ronde een 20 % niet ouder werd dan een dag of drie vier. Van de 40 % die niet uitkwam was de helft onbevrucht en van de ander helft bleek na onderzoek dat in de inhoud van het ei wel een ontwikkeling van een embryo heeft aangevangen, vervolgens is afgestorven en daarna weggerot. Als je zo'n eitje openmaakt is de geur ook niet echt om over naar huis te schrijven.

Oorzaak?? Gissen, of denken het te weten. Mijn kanariemannen waren bij aanvang van de kweek verschrikkelijk fel en zongen de amandelen uit hun keel (hebben ze die eigenlijk wel?) Het viel mij dan ook op dat in diverse hokken er nog al eens een nestje overhoop getrokken werd en de broedende pop er bijna onder verscholen zat. Twee keer meege-maakt dat 's-avonds als ik thuis kwam van mijn werk er een heel legsel op de grond lag, afijn u kunt het dan zelf wel verder invullen.

In mijn beleving hadden diverse pa-kanaries er flink zin in, maar niet om mee voor het huishouden te zorgen. En omdat moeder er schijnbaar anders over dacht bleef die maar mooi op het nest zitten, maar kwam van echt broeden, dus het verwarmen van de eitjes en deze regelmatig kantelen en op juiste vochtigheid houden niet veel terecht! Aldus mij stelling! Die ik meen bewezen te hebben door de man van de pop te verwijderen nadat de pop haar 3^e eitje gelegd had, en zie weer een voorbeeldige broedronde maakte met 3, vier en vijf jongen. Zo ging dus de eerste ronde goed van start, was de tweede ronde doorgaans onder de maat en heb ik een twaalfstal poppen nog en derde ronde laten maken waardoor het gewenste aantal jongen gewaarborgd is. Het jammere is dat zo'n popje het dan wel alleen op moet knappen hetgeen ongetwijfeld veel energie kost. Maar helaas het is niet anders. In een der eerste afleveringen zei ik, je zult eerst vogels moeten kweken, en dan pas kun je over kwaliteit gaan denken!

Blijft dit jaar de vraag over: waarom ging de eerste ronde wel goed, en de tweede minder? Het antwoord moet ik u schuldig blijven, of als u het weet, mag u het mij geven. Honderd jaar kweken is honderd jaar verschillend. Dieren zijn precies als mensen, met dezelfde mensen wensen en dezelfde mensen streken... of niet? Want naast de kanaries en de buitenvolière zijn er in mijn tuin ook heel wat vogelbelevissen. Wonende aan de rand van Eindhoven trekken enkele bomen in de tuin en natuurlijk de buitenvolière erg veel vogels

de merel zocht een plekje achter het gaas.

de buitenvolière in de volgroene tuin

weer volle stokken na de kweek 2006

aan, en ook dat is natuurlijk een prachtige tak van de vogelsport. Zanglijster, staartmees, heggenmus, roodborst, koolmees, zwartkopmees, pimpelmees, winterkoning, mus, merel, kneu, fits, roodborsttapuit, Vlaamse gaai, ekster, kraai en zilverreiger welke laatste voor de goudwindes in de vijver komt zijn dagelijkse bezoekers. Wonderbaarlijk verschijnsel dit jaar. Langs mijn huis heb ik een zo genaamd houthokje waar het brandhout voor de kachel ligt opgeslagen. Diverse senioren die tegenover ons wonen rapen uit de tuin van het verzorgingshuis dennenappels op die keurig in

een plastic draagtasje bij ons aan de deur gezet worden om 's-winters de kachel mee aan te maken. Soms is de aanvoer daarvan wel er groot, en leg ik deze tasjes met dennenappels in het houthokje. Na een aanpassing van de buitenvolière had ik een frontgedeelte met gaas over welk ik jammer vond om weg te gooien. Waar ik het moest laten wist ik ook niet, dus kwam het ding in het houthokje terecht. En jawel, een merelpaar moet ongetwijfeld gedacht hebben "Achter gaas is het leven een stuk veiliger" laat ons daar een nest bouwen. En dat allemaal boven op een draagtasje met dennenappels! Vijf jongen zijn er groot geworden en toen ze tegen uitvliegen stonden heb ik het front wat schuin gezet zodat ze makkelijk de wijde wereld in konden en niet opgesloten zaten. Een lust om te zien, zeker als de jongen dan nog enkele dagen op de tuin rondscharrelen om door pa en ma merel gevoed te worden. In een conifeer in de tuin heeft een roodborst zijn nest gemaakt en een stel

jongen groot gebracht. Hoeveel het er waren heb ik niet kunnen ontdekken. Wel is het prachtig om te zien hoe "thuis" zo'n roodborst zich voelt waarbij het woord "schuw" in zijn woordenboek zeker niet voorkomt. Ook deze manier van genieten van vogels, beste mensen hoort bij een jaar rond vogels houden, want welke vogelliefhebber is geen natuurliefhebber? Zeker in deze mooie maanden waar zowel in de natuur als in onze volièren van alles te beleven is en de jonge vogels die we gekweekt hebben langzaam weer naar hun mooie verenkleed gaan. De dominicaner wida in de buitenvolière heeft al weer enkele maanden zijn prachtige lange staart, en het vrouwtje welk ik vorig jaar voor hem gekocht heb blijkt niet interessant voor hem te zijn, zijn paringsdrift met de daarbij gepaard gaande vliegende dansen zijn een wederom lust om aan te zien, hij gebruikt daarvoor bijna elke vogel behalve het dominicaner vrouwtje. Ik vind het allemaal goed en geniet elke dag opnieuw van al die mooie facetten die de vogelsport ons te bieden heeft. Dat was het voor deze keer, volgende maand ga ik proberen u een leesbare opsomming te geven van vele reacties die mij per e-mail gestuurd zijn immers ook daar kun je een jaar rond veel van leren!

Henk van Hout e-mail: info@vanhout.elfektro.nl

De kanariekooi en een deel van de buitenkooi

Bijzondere kweek met de zwarte roodstaart

(*Phoenicurus ochruros*)

Inleiding

Het verspreidingsgebied van de zwarte roodstaart beslaat Midden- en Zuid-Europa, een deel van Azië en een deel van Afrika. De zwarte roodstaart is van nature een echte bergbewoner, maar de soort is een cultuurvolger geworden in de loop der tijd en is steeds meer te vinden in menselijke nederzettingen. Deze bergvogels maken een nest in, op of tussen rotsen en rotsrichels, maar de vogels die de mensen gevolgd zijn, maken gebruik van openingen in dakspanten, muurgaten en ook van de door de mens gemaakte half open nestkasten.

Het nestmateriaal dat wordt gebruikt voor de aankleding van een nest, bestaat uit mos, plantendelen en wat dierlijk haar. Een legsel heeft de gemiddelde grootte van 6 eitjes die wit zijn en soms wat minieme vlekjes hebben aan de stompe kant van het ei. Gemiddeld duurt de broedduur zo'n twee weken en na nog eens een dag of veertien vliegen de jongen uit. In één seizoen kunnen er meerdere nesten worden grootgebracht.

Het mannetje is zoals de naam zegt zwart en heeft een roodbruine staart die regelmatig op en neer trilt als er enige inspanning is. Op de vleugels is een witte vlek te vinden bij volwassen exemplaren. De pop is geheel grijs/bruin. De zang of roep stelt eigenlijk niet zo veel voor, het is eigenlijk een krasend geluid met af en toe een tjekgeluid erbij.

De kweek

In de laatste week van april heb ik pas geprobeerd de man en pop aan elkaar te koppelen. Voorheen hebben ze al wel in elkaars gezichtsveld gezeten.

De pop is bij de man in de volière gezet in haar eigen kleine kooitje. De volière heeft de afmetingen 1,20m breed, 2,3m diep, en 2m hoog. Het was echter nog te vroeg, want de man klapte meteen meerdere malen op het kooitje van de pop en ik zag dat het direct koppelen geen zin had. Op 4 mei zie ik de man wat krasen en de pop reageert direct op zijn roep. Ik heb de pop toen losgelaten bij de man en er kwamen wel wat achtervolgingen, maar niet van dien aard dat ik ze weer uit elkaar moest halen.

Op 8 mei zie ik zowel de man als de pop

met nestmateriaal in de bek, dat bestond uit kokosvezel en mos. Het nest werd gebouwd in een half open nestkast hoog in de volière. Op 9 mei is het nest al klaar en dat vond ik wel heel erg snel. Maar het kon nog gekker, want op 10 mei zie ik de pop op het nest zitten en na een nestcontrole zie ik het eerste ei. Op 11 mei het tweede ei en ik besluit om ze verder maar met rust te laten. Op 15 mei constateer ik dat, als de pop even van het nest komt om wat te eten of om zich te ontlasten, de man erg vervelend doet en eigenlijk alleen maar wil knokken. Ik heb de man toen in een klein kooitje dat zich echter wel in het gezichtsveld van de pop bevond, apart gezet. Dat kon ik doen, omdat de man toch niet meehelpt met broeden.

Op 18 mei is de pop even van het nest en daarin zie ik maar drie eitjes. Daar was ik toch wel even verbaasd over, want ze leggen zo'n zes eitjes gemiddeld. Wat ik al wel kon zien was dat er twee eitjes bevrucht zijn. Op 25 mei zijn er twee jongen geboren. Op 30 mei kon ik de jongen ringen met een 2,5mm ring. Op 10 juni vlogen beide vogels uit. Op 1 juni zag ik de pop het oude nest alweer een beetje opknappen en op 14 juni lag het eerste ei van de tweede ronde alweer in het nest.

Vanaf deze dag stond de man, die inmiddels weer bij de pop gelaten was, er alleen voor om de jongen van ronde een te voeren. Ronde twee gaf mij zes eieren waarvan er vijf bevrucht waren. Op 3 juli pas kwam het eerste jong uit en op 4 juli waren alle vijf de jongen uit het ei. De jongen van ronde 1 had ik echter op 2 juli eruit gehaald, want deze waren nu al geruime tijd op de voederbak te vinden. Op 8 en 9 juli heb ik de jongen van ronde twee met een 2,5mm ring geringd, die ook nu weer was voorzien van een ventiel-slangetje.

Op 19 juli vlogen ook de jongen van deze tweede ronde uit. Hierna is de pop niet meer aan een derde ronde begonnen, maar is ze de man gaan helpen de jongen van de tweede ronde groot te brengen.

De voeding

Het voer dat tijdens de broed gegeven werd, bestond uit een gigantische hoeveelheid pinky's en buffalowormen en een enkele

Kweken van prachtvinken (3)

In deze vervolgsérie behandel ik steeds een onderwerp uit mijn boek "Kweken van Prachtvinken" dat begin 2004 is uitgegeven.

HUISVESTING

Buitenvolière

Een buitenvolière is de droom van elke vogelliefhebber. Lekker in de tuin zitten, mooi temperatuurje en rustig op de stoel vogeltjes observeren. Ook voor de vogels is een buitenvolière ideaal. Frisse lucht en direct of indirect zonlicht zijn voor hen van levensbelang. Het komt hun gezondheid en conditie zeker ten goede. Als er dan ook nog wat groen in staat, zijn zij in opperbeste stemming en vlot tot broeden bereid.

een mooi gesitueerde buitenvolière

Toch kent de buitenvolière ook de nodige nadelen.

Een volièrte lokt roofdieren aan. Dit komt de gemoedsrust van de vogels en daarmee tevens die van hun verzorger niet ten goede. Vooral sperwers en katten kunnen aardig huishouden onder onze vogels als ze op de volièrte belanden. Een kat kan zijn prooi in het duister zien en zal 's nachts voor onrust zorgen. Een vogel die verschrikt opvliegt, zal meestal tegen het gaas vliegen en zich hier aan vast klampen. De kat kan dan met zijn klauwen de vogel verwonden, die daaraan meestal zal sterven. Dubbel gaas wil wel eens uitkomst bieden. U spant dan op ca. 20 van het volièrtegaas grofmazig kippengaas. Ook kunnen uitwerpselen van andere vogels door het gaas vallen en ziekten veroorzaken. Dan maar een dak er over zodat de meeste risico's worden voorkomen. Ook dan blijven er nog de nodige nadelen over: de belangrijkste vijanden zijn dan de muizen. Zij zijn dragers van veel ziektekiemen en kunnen deze via hun urine en ontlasting overbrengen op uw vogels. Maak het dak, vanwege de zonnestraling, in elk geval niet in zijn geheel van transparante plaat, maar zorg voor een donker overdekt gedeelte van 25 tot 30%. Hang daar de nestkastjes onder als de vogels gaan broeden. De jongen blijven dan wat koeler en het nest blijft droog. Als het 's nachts flink afkoelt kan dat ten koste gaan van de gezondheid van de vogels. Uitwerpselen dienen regelmatig te worden verwijderd daar vochtige mest gaat schimmelen. Ook bacteriën gedijen erg goed bij warm vochtig weer. Als de volièrte zand als bodem heeft, moet dit 2 keer per jaar worden vervangen door schoon zand. Het zand 1,5 spm omzetten is ook een mogelijkheid. Zorg

witte meelworm.

Het andere voer dat gedurende het hele jaar werd voorgezet, kon hun goedkeuring niet meer krijgen. Dit voer bestond uit meelwormen, buffalo-wormen, pinky's, krekels, sprinkhanen en weideplankton. Het levende voer werd ook nu weer bepoederd met voedingspreparaten. Ook werd er een geringe hoeveelheid eivoor gegeten.

Nawoord

Ik ben van mening dat de zwarte roodstaart niet echt geschikt is als bewoner van een gezelschapsvolièrte, maar heb je een volièrte met een groot aantal kubieke meters inhoud, dan zal het wel gaan, al blijft het oppassen. Dit ten opzichte van de vogels onderling en naar andere soorten vogels toe. Nu ik weer echte, eigen gekweekte natuurbroed en goed geringde jongen verkreeg heb, luidt de volgende conclusie dat de

zwarte roodstaart weer een vogel is waarvan ik heb kunnen leren en genieten. Op naar de volgende vogelsoort. Leuk detail is dat ik met de afgebeelde man op de foto Nederlands kampioen ben geworden in Apeldoorn. Wat ik echter nog leuker vond, is dat ik een oorkonde kreeg voor eerste eigen kweek van deze soort.

Tekst: Arie Bakker te Dordrecht
Foto's: Jan de Nijs en Piet Onderdelinden

er dan wel voor dat de bovenlaag onderop komt te liggen en niet gedeeltelijk bovenin blijft. U kunt de bodem van de volièrte ook van beton maken met rondom een ondergrondse vorstrand van 70 cm diep. De diepte van 70 cm is nodig om opvriezen te voorkomen. Deze rand dient tevens om muizen en ratten te weren. Ideaal zou zijn de vloer enigszins af te laten lopen naar een schroepput met stankafsluiter en aan te sluiten op het riool. Het is noodzakelijk de bodem regelmatig te ont-

smetten met een desinfecterend middel zoals Halamid-D. Plantenbakken of bloempotten kunnen voor de aankleding zorgen. U kunt tevens bovengronds een prefab vijfvertje van kunststof aanbrengen dat wordt aangesloten op de afvoer zodat het water dagelijks kan worden ververst. Als u geen fundering aanbrengt is het mogelijk om muizen te weren door rondom kunststof platen aan te brengen. Laat deze 50 cm in de grond steken en 20 tot 30 cm langs het gaas naar boven steken. Ze dienen goed aan te sluiten. Een veldmuisje heeft aan een spleet van 6 mm voldoende om er door te sluipen. Mocht u voor een buitenvolièrte kiezen zorg dan dat de vogels altijd naar een droog, en 's winters verwarmd, binnenverblijf kunnen als zij daar behoefte aan hebben. Zorg dat uw vogels 's avonds altijd naar binnen gaan en sluit de vliegopening af tot de volgende morgen. Zo blijven de muizen buiten die toch nog kans hebben gezien in de volièrte te komen. Als u de mogelijkheid hebt, situeer de volièrte dan met de voorkant tussen het zuidoosten en het westen. Scherm een gedeelte van de zijkant af zodat de vogels uit de wind kunnen zitten als ze daar behoefte aan hebben.

Vijver

In een volièrte kan men prachtig een vijver aanleggen met wat vijverplanten, goudvissen, salamanders, kikkers enz. Een voortreffelijke manier om voor een permanente watervoorziening voor de vogels te zorgen, maar uit ervaring moet ik u waarschuwen dat ook hieraan weer nadelen kleven:

- bacteriën, dus ook de kwaadaardige, gedijen voortreffelijk in de meststoffen die zich in het vijverwater bevinden;
- schrikt een vogel 's nachts dan is de kans groot dat hij al fladderend in het water valt;
- als u niet zorgt voor een aflopend strand zal menige vogel toch een duik nemen en bij gebrek aan zwemkunst verdrinken. Of eigenlijk verdrinkt de vogel niet, hij sterft aan onderkoeling.

De boodschap? Denk altijd even na wat de gevolgen kunnen zijn van wat u doet. Om met Cruiff te spreken: Elk voordeel heb z'n nadeel.

Meer informatie vindt u op de website www.avitoun.nl

© Tony Jochem

Witruglori

foto: Pina Onderduin / Jan de Vries

De Witruglori of Dusky Lory waarvan twee fasen (geen mutanten) geel en oranje bestaan, is endemisch in Nieuw-Guinea en op de Salawati- en Yapen-eilanden. In Papoea Nieuw-Guinea komt de ondersoort *Pseudeos fuscata inconditionata* voor. Het formaat is 26 – 28 cm. Hun leefgebied bestaat zowel uit bos- als open savannegebied. Ze worden tot op hoogten van 2000 meter waargenomen. Tijdens hun nomadische trektochten vliegen zij in formatie recht achter elkaar hoog boven het regenwoud dit vaak in de vroegste- en laatste

schemeruren van de dag. Hieruit blijkt waarom deze lori soms ook Schemerlori genoemd wordt. Het voedsel wat bestaat uit vele soorten bloesems, nectar en vruchten, zoeken ze in gezamenlijke groepen van ongeveer 20 tot 1000 vogels met onder andere de Groenkeklori - *Trichoglossus haematodus*. Tijdens de trektochten doen zij zich vaak te goed aan de vruchten en dergelijke van onder ander kokos – en teakplantages, daarbij zijn de bloesems van de *Hyblaea puera* zeer in trek. Wanneer ze bomen benaderen om te rusten en te eten halen ze acrobatische toeren uit, wat constant gepaard gaat met enorm gekrijs.

Lori's zijn holenbroeders en voor de fok gebruiken we een nestblok met een binnenmaat van ongeveer 22 cm diep en een diameter van 17 cm, met een invleggat van 7 cm. Er worden 3 witte eitjes gelegd die na een incubatietijd van 3 weken uitkomen, op een leeftijd van 72 dagen vliegen de jongen uit. Het is bekend dat tijdens de incubatietijd het mannetje veel tijd doorbrengt bij het popje in de nestholte. Zijn eenmaal de eieren uit, dan verzorgen pa en ma met veel enthousiasme hun jongen, tijdens nestcontrole zijn ze fel tegenover hun verzorger en ook tijdens het ringen, waarbij we ringen van 7 mm gebruiken kunnen de vogels flink bijterig zijn. Het is aan te bevelen zodra er jongen zijn, de nestbodem om de drie dagen te voorzien van een vers klein laagje grof zaagsel, dit om te voorkomen dat de nestbodem te vochtig wordt door de dunne ontlasting.

Voordat de jongen uitvliegen, hebben zij al geruime tijd voor het in / uitvleggat zitten kijken, is het eenmaal zover dan wagen ze de sprong om definitief het nest te verlaten. Bij het uitvliegen hebben de jongen nog een zwarte snavel, zij missen dan de gele, of oranje tekening, ook de ogen zijn nog geelachtig grijs. Lori's komen het beste tot hun recht in een ruime vollere geplaatst in een tropische kas. Als u het treft zullen ze de beplanting met rust laten, maar een lori-verblijf in een dergelijke kas, geplaatst tussen de beplanting is ook een must voor het oog. Af en toe is een broesbad onontbeerlijk, de vogels genieten zichtbaar. Tijdens de broesbeurt spreiden zij hun vleugels, om zoveel mogelijk te kunnen genieten van dat heerlijke water wat op hun neerdaalt. Het voedsel bestaat uit diverse soorten zacht fruit en een prima lori-nectarvoeding. Wilgentakken zijn onontbeerlijk, zoals alle papegaaiachtige knagen lori's drifft de takken kaal, daarbij genietende van het mabe groen en knoppen.

Door Ger Essenberg

Pyrrhula pyrrhula.

Goudvink

Deze maand zien we een fraai mannetje van de pastelbruine goudvink op onze kalender. Van de goudvink zijn 15 ondersoorten bekend, in Nederland worden hoofdzakelijk de grote 17 en de kleine van maximum 14 cm gehouden.

De goudvink is een robuuste, vol gedrongen vogel, waarvan de lichaamsverhoudingen harmonisch op elkaar zijn afgestemd. Van opzij gezien is de borst- buiklijn vanaf de keel tot aan de onderstaartdekveren van voldoende volume en regelmatig gebogen. Daarbij moet de rug vanaf de kop tot aan de punt van de staart een bijna rechte lijn vormen. Van voren gezien is de borst vol en goed rond. In het achterlijf mag de goudvink niet de indruk maken vet te zijn. De kop, die een iets afgeplatte indruk geeft moet een regelmatig gebogen lijn vormen met het oog centraal tegenover de schedel. Vanzelfsprekend zit de goudvink die in prima conditie is, rustig met het lichaam los recht op zijn stok. Hierbij draagt hij de vleugels strak langs de romp en sluiten de vleugelpunten op de stuit. Een dergelijke goudvink bezit rechte en stevige poten, zonder verruwing of vergroeiingen, daarbij klemmen de tenen op natuurlijke wijze stevig om de zitstok. Als we de snavel bekijken dan zien we dat deze relatief vrij klein is, kegelvormig met aan de punt van de bovensnavel een klein haakje. Hierbij sluiten de onder- en bovensnavel goed op elkaar en verloopt de lijn bovensnavel – schedel vloeiend. Bij dit alles bezit de goudvink een strak onbeschadigd en aaneengesloten gedragen verenkleed.

Als we de vogels gaan ringen dan gebruiken we voor de kleine goudvink 2.7 en voor de grote goudvink 3.00 mm.

Omdat er al een mannetje staat afgebeeld zal ik mij nu beperken tot de kleurbeschrijving van het popje. De kleur van haar wangen en keel zijn egaal licht matbruin op een vage roze ondergrond. De borst is egaal matbruin op een vage roze ondergrond. De flank en buik zijn gelijk aan de borstkleur, de aarsbevedering is wit. De overgang van de licht matbruine buik naar de witte aarsbevedering is niet strak afgelijnd. De hand- en armpennen van de vleugels zijn egaal lichtbruin, evenals de kleine- en middelste vleugeldekveren. De staartpennen zijn lichtbruin, hierbij zijn de bovenstaartdekveren iets lichterbruin dan de staart. Het rugdek en de mantel zijn licht beigebruin en de stuit is wit. De poten en nagels zijn donkervleeskleurig, de snavel lichtbruin en de ogen donkerbruin.

De tekening van de bovenkop en masker is tot even onder het oog lichtbruin, evenals de kin. Hierbij is de kleurscheiding regelmatig en strak afgelijnd. De toppen van de vleugeldekveren zijn witgrijs, dit geeft zoals bij de man een strakke vleugelband. Ook het rode vlekje van de buitenvlag van de laatste armpen is bij de pop op beide vleugels aanwezig.

De pastelbruine goudvink is een mutatiecombinatie van bruin en pastel. De moeilijkheidsgraad van zowel de pastel en de bruine komen bij deze kleurslag nadrukkelijk naar voren. Op de eerste plaats betreft het een goudvink met minimale contrasten. Een uitzondering hierop vormt de rode borst/buikkleur, die bij de man nadrukkelijk aanwezig is. Speciaal letten we op een goede reductie van het melanine van $\pm 50\%$ en een goede kleuregaliteit.

NATUURLIJKE VOEDSELBRONNEN

VOOR PAPEGAAIEN

– deel 1 –

Inleiding

Terwijl ik op een grote landelijke vogelentoonstelling rondliep kreeg ik van een bijzonder sympathieke dame een brochure in handen gedrukt, vergezeld van een goed klinkend en doordacht praatje over voedings-supplementen op natuurlijke basis. Bij thuiskomst werd een en ander nog eens nagelezen, waarbij ik ontdekte dat in deze brochure een aantal wel zeer bijzondere producten werden aangeboden. Doorzichtige kreten als 'onmisbaar in iedere volière', 'getest door de kampioenen' en de zonder nadere aanduiding nogal ongrijpbare 'bijzondere en heilzame kruiden' had ik al wel eerder gehoord, maar deze keer maakte men het met de aanprijzingen wel heel bont. Door toepassing van dit product wordt een werkelijk fantastisch en vooral nog nooit eerder bereikt resultaat beloofd, namelijk en ik citeer hier letterlijk uit de voornoemde brochure: 'Alle ziektes die de vogels op tentoonstellingen hebben opgelopen verdwijnen!' Dit vormde voor mij voldoende aanleiding tot het eens wat nader beschouwen van de zeer complexe voedingsmaterie.

Voeding, voeding, voeding

Voeding voor onze vogels is een zeer veelbesproken onderwerp dat reeds vele jaren van uit allerlei technische en praktische invalshoeken is en ook nog steeds wordt uitgelicht. Het assortiment in de handel verkrijgbare voedingsmiddelen voor onze vogels is van een dusdanige omvang dat men door de bomen het spreekwoordelijke bos niet meer ziet. Vele discussies zijn en worden nog steeds gevoerd over pellets versus zaden, welke merken vogelvoer juist wel of juist niet, de ideale mengverhoudingen van zaden en welke voedingssupplementen wij wel en welke wij beter niet aan onze vogels kunnen geven. Het zijn zaken die soms nogal persoonlijk liggen en vaak moeilijk uit te leggen zijn. Verder is er binnen de wereld die wij avicultuur noemen, nog steeds sprake van allerlei verhalen en geruchten over ingewikkelde 'superbrouwsels' van lieden die daar vervolgens zeer geheimzinnig over doen en het wonderrecept angstvallig voor zich houden. De discussie rond het wel of niet verstrekken van pellets versus het verstrekken van zaden heeft al veel stof doen opwaaien en die discussie is voorlopig vermoedelijk nog wel even gaande. De vele uitgebreide verslagen over dit onderwerp vormen een geweldige hoeveelheid leesvoer waarbij de amusementswaarde af en toe tot grote hoogte

stijgt. Zo krijgt de ene liefhebber na een bepaalde periode voeren van een merk pellets binnen de kortste keren een soort supervogels met meer glans, meer kleur, meer bevruchte eieren, meer jongen en natuurlijk niet te vergeten ook meer punten op de tentoonstelling. Lijnrecht op dergelijke stellingen staan dan beweringen van andere liefhebbers, bij wie de vogels onder dezelfde omstandigheden bij wijze van spreken flauw van de stok vallen! Wat in ieder geval wel opvallend genoemd mag worden, is dat veel liefhebbers na enkele seizoenen pellets weer terugkeren naar de oude voermethoden of door een kennelijke ontevredenheid regelmatig overschakelen op een ander merk of andere voedingsmethode.

De materie over voeding voor onze vogels is dus bijzonder complex en daar komt nog eens bij dat het aanbod van de diverse vogelvoedingsproducten, zoals gezegd, ongekend groot is.

Zo bestaat er een heel arsenaal aan voedingsproducten, waaraan allerlei zeer specifieke maar altijd positieve uitwerkingen wordt toegekend. Ik doel hier op producten om vogels in goede conditie te brengen, in goede conditie te houden of in broedconditie te brengen. Ik zou haast zeggen: waar blijft het product om de vogels ook weer uit broedconditie te krijgen? Dan zijn er nog de twijfelachtige producten ter bevordering van meer en gezondere jongen, die 'en passant' meteen worden voorzien van een mooiere glanzende bevedering!

Zeer bijzonder zijn producten om onze vogels in een goede 'tentoonstellingsconditie' te krijgen! Daarbij kan men zich namelijk afvragen in hoeverre een 'tentoonstellingsconditie' afwijkt van de algemene goede conditie waarin wij elke vogel in avicultuur zouden moeten trachten te krijgen en te houden! Het is naar mijn mening dan ook opmerkelijk dat tentoonstellingsvogels kennelijk een andere (lees duurder) voeding zouden moeten krijgen dan overige vogels! Bovendien zou het eigenlijk erop neerkomen dat wij, als we de uitwerking van verschillende producten of samenstellingen op onze vogels mogen geloven, de conditie van onze vogels in avicultuur op elk gewenst moment in elke gewenste richting kunnen sturen. Het zal u niet verbazen dat ik hierbij een rijtje zeer grote vraagtekens zet! Ik ben dan ook van mening dat er veel meer factoren een rol spelen bij het fysiek conditioneren van vogels dan de voeding alleen. Ik noem hier zaken als huisvesting, hygiëne, licht, temperatuur, maar ook de psychische conditionering, het

terugdringen van stress, het aantal vogels in het verblijf en het al dan niet goed klikken met de medebewoner(s) in het desbetreffende verblijf. Zelfs de vogels die als burengehuisvest zijn, kunnen uiteindelijk invloed hebben op de algehele conditie van een vogel in avicultuur. Dit is niet zomaar even in te regelen alsof men een digitale tijdsklok instelt!

De onvoorstelbare hoeveelheid verkrijgbare commerciële vogelvoedingsproducten en de bijbehorende documentatie is dusdanig onoverzichtelijk geworden dat dit voor mij aanleiding was eerst naar de basis terug te keren, namelijk de oorspronkelijke voeding voor papegaaien in de natuur. Ik begon daarom de natuurlijke eetgewoonten van papegaaiachtigen in het wild te onderzoeken. De natuurlijke voedselbronnen blijken in de praktijk nogal af te wijken van de voedingscomponenten die wij onze papegaaien in avicultuur voorschieten.

Natuurlijke voedselbronnen

Het voedselaanbod voor papegaaiachtigen in de natuur is min of meer seizoengebonden, maar vooral ook afhankelijk van bijzondere weersomstandigheden, de status van voedselconcurrenten en de mate van menselijk ingrijpen. Met uitzondering van de voedselspecialisten blijkt het gemiddelde voedselaanbod gerekend over een heel jaar doorgaans bijzonder gevarieerd.

Voedselspecialisten beperken zich tot slechts een of enkele voedselbronnen. Uiteraard afhankelijk van de soort en de habitat nemen foeragerende papegaaien voornamelijk plantaardige voedingsstoffen op zoals vruchten, bessen, zaden en noten in halfrijpe en rijpe toestand en afkomstig van zeer veel verschillende soorten bomen en struiken. Ook knoppen van bloemen of bladeren, de bloemen zelf en soms ook de bladeren en de bast worden gegeten. Verder worden zaden van een veelheid aan grassoorten, wortels en knollen van allerlei planten, maar ook korstmossen, zwammen, algen en wieren opgenomen. Ook dierlijke componenten zoals allerlei insecten en hun larven en soms (water)slakken, wormen en andere weekdieren worden door nogal wat soorten papegaaien opgenomen.

Een vluchtige blik over een aantal waarnemingsrapporten leert al snel dat het aantal verschillende soorten planten, dat door een papegaaiesoort wordt bezocht om op te foerageren, veel groter is dan het aantal soorten zaden in een gemiddelde zaadmenging van goede kwaliteit (zie figuur 1).

Daarbij dient wel opgemerkt te worden dat, buiten de menselijke waarneming om, niet vaststaat welke andere plantensoorten door de vogels worden bezocht. Het is daarom zeer aannemelijk te veronderstellen dat,

behalve de genoemde soorten aan de hand van waarnemingen, tevens een onbekend aantal andere plantensoorten kunnen worden bezocht. Wat wel vaststaat, is dat vele door de mens gecultiveerde

landbouwproducten met grote regelmaat door papegaaien aangesproken worden. Daarbij loopt de schade vaak erg hoog op. Enkele nadere voorbeelden van opmerkelijke en in de literatuur met name genoemde natuurlijke voedselbronnen, vastgesteld aan de hand van meervoudig bevestigde waarnemingen

Figuur 1: voorbeelden van de diversiteit aan soorten van voedselplanten waarop Psittacidae tijdens het foerageren worden waargenomen.

Zuid-Amerika	Afrika	Australië & Azië
Acacia	Acacia albida	Acasia
Achras sapota	Albizia	Astelia sp. (Mitchell gras)
Acrocomia aculeata	Aloe marlothii	Banksia
Acrocomia lasiopatha	Areca catechu (betelnoot)	Bassia latifolia
Allantoma lineata	Buea	Bauhinia
Araucaria	Casuarinae	Butea
Astrocarium sp.	Cedrus	Callitris endlicheri (pijnboom)
Astryocaryum tucuma (palm)	Ceiba	Canarium
Attalea funifera	Commiphora	Carex spp.
Attalea phalerata	Cordia africana	Castanospermum australe
Bactris sp. (palm)	Cornus	Castanopsis
Brosium alicastrum	Diospyros mespiliformis	Casuarinae sp.
Burily (palm)	Duranta	Croton
Butia yatay	Elaeis guineensis (oliepalm)	Cryptostemma calendula
Byrsonima	Erythrina	Dacrydium
Carinia	Erythrophoeum africanum	Emex australis (imported)
Caspicum frutescens (chilipeper)	Eugenia	Enchylaena tomentosa (saltbush)
Cecropia sp.	Ficus sp.	Erodium
Cereus repandus (zuilcactus)	Grevilla	Erythrina variegata
Chrysochrysum sanguinolentum	Harpephyllum	Eucalyptus sp. (calophylla)
Clusia krugiana	Kassia	Ficus sp.
Cnidocolus phyllacanthus	Kaya	Grevillea
Condalia lineata	Olea	Hakea
Cordia sp. (o.a. gouldiana)	Pinus sp.	Hebiscus
Curatella americana	Podocarpus	Lithocarpus
Dicella	Psidium (guava)	Loranthus maretak
Drypetes	Pterocarpus	Melalauca spp.
Erythrinae (Ceiba)	Salmalia sp.	Nonda
Eucalyptus sp. (imported)	Spathodea	Nothofagus
Euterpe globosa (sierra palm)	Tamarindus	Pandanus
Fagara caribaea	Terminalia	Pandanus
Feuillea	Viburnum	Parkia speciosa
Ficus sp. (Vijg)	Vitex duamiana	Pinus sp.
Heteropterys		Pinus piaster
Hura crepitans (Jabillo)		Poa sp.
Lecythis costicensis (monkey pot)		Podocarpus
Macgregria sintenissi (rana druif)		Pyranantha
Malpighia		Ramula longifolia
Manga magnifera		Rumex spp. (Zuring)
Manicaria bidentata		Salmalia
Mauritia		Schefflera
Maximiliana (palm)		Sesbania
Mimosa		Solanum nigrum (tabak)
Myrica maxicana		Solanum auriculatum
Pimenta officinalis (mento)		Tectona
Pinus chihuahuana		Triodia sp. (Spinifex gras)
Pourouma		Xanthorrhoea
Pouteria anamala		Xylomelum
Pradosia cochlearia		Zygophyllum sp. (Twinleaf)
Prosopis		
Psidium		
Quecus spp. (Yellow pine)		
Spondias mombin		
Spondias luteus		
Syagrus comosa		
Syagrus coronata (Licuri palm)		
Ueterpe		

Zuid-Amerika

- Diverse soorten van genus Brotogeris eten onder andere waterslakken en algen, die zij in ondiepe stroompjes bemachtigen.
- Orthopsittaca manilata (roodbuikdwerg-ara) is als voedspecialist vrijwel geheel afhankelijk van de Mauritia Buntipalm.
- Enkele leden van het genus Pionopsitta foerageren op larven van de galwesp, die zij vinden in gallen die gehecht zitten op bladeren.
- Aratinga aurea (goudvoorhoofdperkiet) vangt termieten op het moment dat deze massaal uitvliegen.

Afrika

- De grijze roodstaartpapegaai foerageert in het wild hoofdzakelijk op noten en zaden van Elaeis guineensis (oliepalm) en wordt door sommige ornithologen gezien als voedspecialist. Deze vogels worden echter ook waargenomen op Cola tragacantha, Parkia, Tereminalia, Heisteria, Bombax, Dacryodes, Combretum.
- Opvallend is dat vrijwel alle Afrikaanse papegaaiachtigen bij gelegenheid prederen op de vruchten van Ficus. (vijgen)

Australië en Azië

- Raafkaketoe > Banksianoten, larven van houtkevers
- Lathamus discolor (swiftparkiet) > maakt veelvuldig gebruik van de bloesem en vruchten van Eucalyptus globulus maar ook van de suikerhoudende uitscheiding van insecten. (bijv. Spondylaspis)
- van de leden van genus Micropsitta (specht-papegaaitjes) is relatief weinig bekend. Uit onderzoek naar maaginhoud is gebleken dat zij voornamelijk foerageren op kleine insecten, zwammen korstmossen, hetgeen in toenemende mate door waarnemingen wordt ondersteund.
- Zoals de naam reeds doet vermoeden, zijn Psittaculirostris (vijgpapegaaitjes) voor het overgrote deel van hun voedselvoorziening afhankelijk van vijgen (Ficus) Door onvoldoende verstrekken van vijgen ontstond jarenlang een veel te groot sterftecijfer onder Psittaculirostris in avicultuur. Het opvallend hoge vitamine K-gehalte in de vijgen bleek uiteindelijk van levensbelang voor dit soort vogels.
- Van de Nestor notabilis (kea) werd lang gedacht dat deze soort carnivoor was.

Deel 2 volgt volgende maand

DE BLEEKKOP ROSELLA

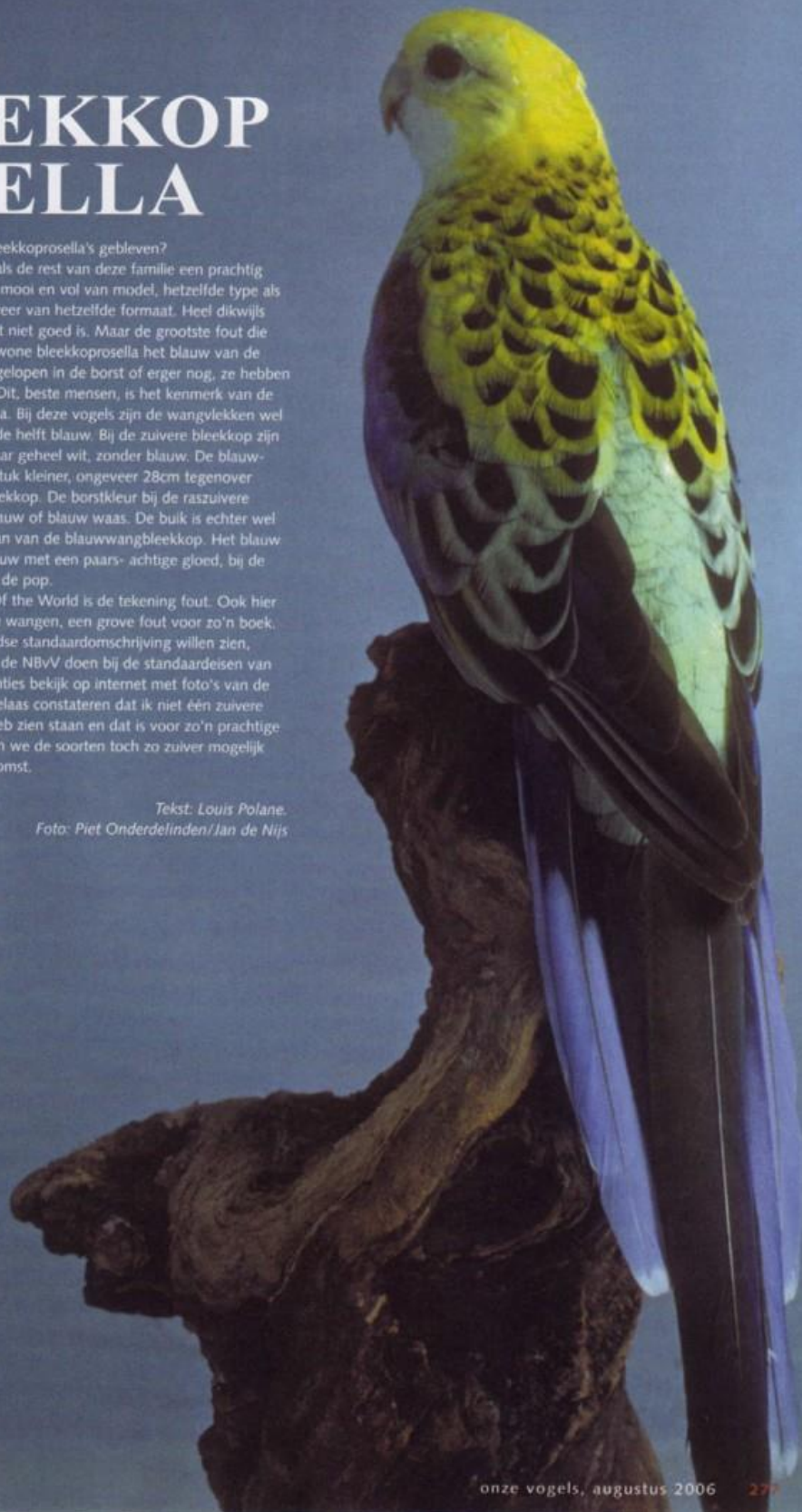
Waar zijn de raszuivere bleekkoprosella's gebleven?

De bleekkoprosella is net als de rest van deze familie een prachtig kleurrijke vogel. Eveneens mooi en vol van model, hetzelfde type als de prachtrosella en ongeveer van hetzelfde formaat. Heel dikwijls zien we ze veel kleiner wat niet goed is. Maar de grootste fout die voorkomt is, dat bij de gewone bleekkoprosella het blauw van de buik ook helemaal is doorgelopen in de borst of erger nog, ze hebben een geheel blauwe borst. Dit, beste mensen, is het kenmerk van de blauwwangbleekkop rosella. Bij deze vogels zijn de wangvlekken wel voor de helft wit en voor de helft blauw. Bij de zuivere bleekkop zijn de wangvlekken alleen maar geheel wit, zonder blauw. De blauwwang is meestal ook een stuk kleiner, ongeveer 28cm tegenover 30cm voor de gewone bleekkop. De borstkleur bij de raszuivere bleekkop is geel zonder blauw of blauw waas. De buik is echter wel blauw, maar veel lichter dan van de blauwwangbleekkop. Het blauw bij deze vogel is echter blauw met een paars-achtige gloed, bij de man in grotere maten dan de pop.

Zelfs in het boek Parrots Of the World is de tekening fout. Ook hier heeft de vogel blauw in de wangen, een grove fout voor zo'n boek. Diegenen die de Nederlandse standaardomschrijving willen zien, kunnen dat op de site van de NBvV doen bij de standaardeisen van de rosella's. Als ik advertenties bekijk op internet met foto's van de bleekkoprosella, moet ik helaas constateren dat ik niet één zuivere bleekkoprosella te koop heb zien staan en dat is voor zo'n prachtige vogel vreselijk zonde. Laten we de soorten toch zo zuiver mogelijk houden, ook voor de toekomst.

Tekst: Louis Polane.

Foto: Piet Onderdelinden/Jan de Nijs

Over kanaries gesproken

Kleurkanaries

De vele reacties op de diverse artikelen die mij zowel tijdens lezingen, alsmede via de telefoon bereikt hebben, hebben mij doen besluiten mijn visie over de verandering van de bestreping (en geel lipochroom) bij de kleurkanarie in een aantal artikelen weer te geven.

BESTREPING bij KLEURKANARIES. Iedere kanarieliefhebber weet inmiddels, dat de nieuwe standaardisen van de NBVV tijdens "Vogel 2006" voor het eerst in de praktijk zullen zijn gebracht. Kort gezegd is bij de vogels met bestreping vooral geel op een duidelijke en brede tekening, zowel op het rugdek als zeker ook in de flanken. De breedte en het al dan niet onderbroken zijn van de tekening in de verschillende series is in de afgelopen maanden in een aantal artikelen aan de orde gesteld. Het kan raadzaam zijn, e.e.a. nog eens rustig door te lezen. Op vele vragen zal dan al een antwoord komen.

Het samenstellen van kweekstellen. Omdat in het najaar van 2006 de nieuwe standaard voor kleurkanaries van toepassing zal zijn, moet hier met het samenstellen van de broedparen terdege rekening gehouden worden. Veel liefhebbers hebben reeds proefparingen gedaan. Met name in de zwart- en bruinserie vragen we immers een duidelijk gewijzigde tekening dan we voorheen hadden. Kort samengevat: in deze series vragen we een brede en ononderbroken bestreping. Op de vraag wat de juiste weg is om op je eigen vogels de gevraagde bredere bestreping te verkrijgen, is naar ik meen geen eenvoudig antwoord te geven. Natuurlijk is het inkweken van vogels met de gevraagde tekening een mogelijkheid. Je moet dan echter wel beschikken over dergelijke vogels. Een aantal mogelijke kruisingen die zijn of worden gedaan om tot een goede tekening te komen, zal ik hieronder behandelen. Behalve een mogelijk bredere streep in de nakomelingen van een kruising worden natuurlijk ook andere veelal minder gewenste eigenschappen door de ouders overgedragen.

DE MOZAIEK

In de eerste plaats zoeken we een vogel met een brede streep in zowel de rug als in de flanken. Reeds meerdere jaren zien we in de diverse mozaïekseries vogels die aan deze voorwaarde voldoen. Veel jaren geleden heb ik op de bekende kleurkanarieshow in Geel (België) een agaats met geelmozaïek man aangekocht. De vogel was afkomstig uit Italië en had behalve een

helder uiterlijk ook een zeer brede tekening. De afstammelingen van deze vogel heb ik diverse malen tentoongesteld. Op de keurlijsten stond vrijwel altijd, dat de tekening te grof was. Deze moest smaller en meer onderbroken zijn. Toen een terecht opmerking natuurlijk.

Bovengenoemde nakomelingen zijn door meerdere kwekers in hun vogels ingekweekt om de tekening over te nemen. Met name in de zwartserie (zwart met geel en zwart met wit) zijn hier goed bestrepte vogels uit voortgekomen. Natuurlijk zijn de vogels nog niet 100% zoals we dit graag zien. Om tot een ononderbroken streep te komen is nog wel enige tijd nodig. Deze vogels zijn echter goed bruikbaar om tijdens het volgende kweekseizoen voor verdere verbetering te kunnen gaan zorgen. Naar ik meen zal er dan over enkele jaren een vogel ontstaan, die prima voldoet aan de standaardisen. De inzet van genoemde agaats geelmozaïek geeft behalve zijn fraaie tekening ook de mozaïek-factor over. De zwart met geel is nu dan ook mozaïekfactorig. Dit houdt o.a. in, dat er een licht onderlichaam kan ontstaan (= lichte broek). In de nakweek is gebleken, dat dit bij de ene nakomeling veel nadrukkelijker tot uiting komt dan bij de andere. Een strenge selectie zal een vereiste zijn!

DE ONYX

Andere kwekers hebben de bestreping proberen te verbeteren door hun zwart met geel te paren aan een zwart onyx met geel. Laatstgenoemde laat immers over het algemeen ook een vooral brede tekening zien. De nakomelingen uit deze kruising laten zowel in het rugdek als in de flanken een goede brede bestreping zien. Deels zijn de strepen nog onderbroken, maar wederom zal selectie hierin verbetering moeten brengen. Ook bij de kruising van een zwart met geel aan een onyx zullen we het probleem van nakomelingen met een licht onderlichaam tegenkomen. Behalve selectie kan in de toekomst wellicht ook de nieuwe mutatie kobalt een bijdrage leveren om tot een vogel te komen die geheel gevrijwaard is van een lichte broek.

DE POSTUURKANARIE

Een beter bestreppingspatroon bij de kleurkanarie kan wellicht ook bij bepaalde postuurkanariërassen worden gezocht. Zo zijn er pogingen ondernomen om de lizardkanarie te gebruiken. Nakomelingen van deze kruising heb ik nog niet gezien. Persoonlijk lijkt het mij niet de geschiktste en zeker niet de kortste weg naar het uiteindelijke doel. Denk bijv. aan de pigmentloze velden (de cap en/of de aanleg hiervoor) en de tekening, die ofschoon deze wel in rechte lijnen kan liggen, vele malen onderbroken wordt.

TOEKOMST

Twee dingen zijn zeker:

1. Onze vogelhobby heeft een enorme wending genomen, met positieve en negatieve gevolgen. Er is al heel veel over gesproken en geschreven en deze ommekeer zal nog lang nasudderden. We moeten echter niet vergeten dat iedere verandering tijd vraagt. Hiermee dient de kweker en zeker ook de keurmeester rekening te houden!
2. Hoe lang we moeten experimenteren en welke wijze de beste is, zal de toekomst uitwijzen. We komen uiteindelijk beslist tot een product waarop we trots zullen zijn.

Piet Wassenaar,
keurmeester van kleurkanaries
Foto's: Jan van der Maelen

Zwartnek Wever deel 1

Angélique Silva

Na een bijzonder stormachtige nacht geniet ik 's ochtends rond zonsopgang van mijn Afrikaanse ontbijtje. Twee Zwartnek Wevers trekken ineens mijn aandacht. Ze schreeuwen de longen uit hun lijf terwijl ze druk van de ene tak op de andere wippen.

Wat is hier aan de hand? Zulk gedrag vertonen ze normaal alleen als er een rover in de buurt is. Geschrokken kijk ik naar hun nestje dat ik al een week in de gaten hou. Hé, het is weg. Het hele nest is op mysterieuze wijze verdwenen.

Ik kijk naar het vrouwtje dat te herkennen is aan haar zwarte bandietenachtige oogmasker. Zij springt net op de grond. Daar ligt het nest, met daarnaast een kaal jong. De wind van vannacht moet het uit de boom hebben gezwiept. Ojhee, wat moet ik nu. Als ik het nog levende jong terug stop en het nest weer ophang, dan wordt het misschien door

de ouders verstoten. Maar als ik het op de grond laat liggen gaat het jong zeker dood.

Voorzichtig pak ik het kunstig geweven nest beet en stop het jong zo goed en kwaad als het gaat terug. In een vluchtige blik naar binnen zie ik nog minstens twee andere jongen. Ik zet het nest vast tussen drie bamboestengels en loop terug naar mijn ontbijtje. Nog voor ik mijn broodje naar m'n mond heb gebracht, zie ik de moeder bezorgd op het nest springen. Behendig glijdt ze af naar onder waar de ingang zit. Een tunnelachtige slurfje van zo'n 10 centimeter lang. Het mannetje volgt al snel, met in zijn bek een sprinkhaan. Sinds enkele dagen worden de jongen gevoerd met (na mijn mening) erg grote insecten, waar ik veelal de naam niet van weet. Desalniettemin interessant om het zien. 's Middags zie ik dat ze het nest weer stevig hebben vastgemaakt. Ja, zij zijn daar per slot van rekening in gespecialiseerd.

Fotograferen is al sinds jaar en dag mijn grootste passie. Mijn schoonvader Cees Scholtz leerde me de fijne kneepjes van vogelfotografie. Na jaren van veldonderzoek in Gambia samen met mijn vriend Bob, hebben we dan eindelijk onze eigen Lodge. Het PiccaLaa (vogelzang) Nature Resort in Tanji. Hier genieten we gedurende de wintermaanden van de heerlijke Afrikaanse zon, de vriendelijke mensen en natuurlijk de duizenden vogels.

